Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 33 – Leto XXI – 11. september 1982

Pogled na vhod v Tovarno vžigalnih tuljav, temeljne organizacije DO Avtoelektrika, ki bo 11. t.m. proslavila 25-letnico svojega uspešnega obstoja. Tovarni-slavljenki smo več prostora namenili na 4. strani.

3. seja KOS SOZD Iskra

Izvoz ni želja, temveč nuja

Na 3. seji predsedstva KOS, ki je bila v torek, 7. 9. (vodil jo je predsednik Janez Kern), je bila v ospredju razprave ocena poslovanja SOZD Iskra v prvem polletju. Član KPO Zoran Polič je na kratko obrazložil naše poslovanje in opozoril, da bodo težji pogoji poslovanja prišli do izraza v drugi polovici letošnjega leta in da bo še posebej za gospodarjenje kritično leto prihodnje leto 1983.

Ko je ocenjeval poslovanje do konca letošnjega leta je dejal, da bo poslovanje težavnejše tudi zaradi zunanjih pogojev, ki so že tako ostri in da je proizvodnja odvisna predvsem od povečanja izvoza, kajti izvozni podatki za julij-avgust niso povsem zadovoljivi, vendar pa vsa znamenja kažejo, da bomo v zadnjih mesecih tega leta dosegli planirane izvozne rezultate, ki zdaj že niso več želja, temveč nujnost.

Ko je predsednik Janez Kern sklenil razpravo o tej točki je dejal, da morajo sindikati izboljšati kvaliteto obravnave periodičnih obračunov od TOZD do DO in SOZD. Ugotavljajo namreč, da so omenjene razprave z delavci nekoliko zvodenele in jih je potrebno pripraviti in voditi tako kvalitetno, kot smo to že v preteklosti dosegli.

Druga točka je bila namenjena pripravam na X. kongres zveze sindikatov Slovenije, ki bo od 11. do 13. oktobra. Priprave na kongres v sindikatih potekajo že vse leto.

In kako se naš KOS vključuje v te priprave? Kot je znano, so odgovorni nosilci priprav za kongres občinski sveti ZSS in ustrezni republiški odbori sindikatov posameznih panog. Tako je naša DO Avtoelektrika v Novi Gorici zadolžena za organizacijo tematske razprave na temo „Organiziranost sindikata", DO Kondenzatorji v Semiču pa za razpravo na temo delitvenih razmerij, obe razpravi pa potekata v okviru priprav na kongres zveze sindikatov.

Tretja točka je zajemala oceno sprejemanja samoupravnih sporazumov v SOZD.

Ob koncu so bile na dnevnem redu še tekoče aktivnosti sindikata. Člane predsedstva so obvestili, da bodo DPO in poslovodni organi iz SOZD spet obnovili svoje obiske v TOZD, ki so se kot je znano, že izkazali kot zelo učinkovit in ploden način sodelovanja in seznanjanja s problemi v tako veliki sestavljeni organizaciji združenega dela, kot je Iskra.

Končno je predsedstvo KOS imenovalo sedemčlansko kulturno komisijo pri KOS, ki naj bi koordinirala in organizirala sorazmerno bogato in plodno kulturno dejavnost v Iskri.

D. Ž.

DELTA — OBETAJOČA ISKRINA OSNOVA RAČUNALNIŠTVA

Že naslov organizacija za proizvodnjo računalniških sistemov in inženirig Iskra Delta sam zase govori o zahtevnosti, pomembnosti in obsežnosti njenega delovnega področja. Hkrati pomeni obetajočo osnovo te dejavnosti v Iskri. Več o Iskra Delti pa nam je v pomenku o rezultatih II. trimesečja spregovoril direktor te delovne organizacije Janez Škrubej. Čeprav morajo premagovati številne težave, zlasti glede deviznih sredstev in uvoza repromateriala, pa nam je nanizal nekaj spodbudnih rezultatov.

V drugem trimesečju (od 1.4. namreč šele Iskra Delta posluje v okviru Iskre) so ustvarili kar 123. 658.349,92 dinarjev, pri čemer so v poslovni sklad namenili 4,702.000, v rezervni sklad 2,693.000, v sklad skupne porabe pa 3 milijone. Pri tem so za osebne dohodke izplačali 60 milijonov, čisti dohodek pa dosega 71 milijonov. Skupni prihodek je bil torej 272,761.000 dinarjev.

Kar pa je še pomembnejše kot to, pa je, da so vsi delavci te delovne organizacije delovno zares zagnani, polni optimizma tako, da tudi pozneje, ko se bo proizvodnja normalno razrasla — predvidevajo, da bo to še to jesen — tudi rezultati ne bodo izostali. Že doslej pa lahko trdimo, da je Iskra Delta po rezultatih ena izmed najboljših Iskrinih delovnih organizacij.

Med problemi, s katerimi se soočajo, je očitno dokaj obremenjujoča že obveznost iz let 1979, 1980 in 1981 za izvršitev proizvodnje v vrednosti več kot milijardo dinarjev. Poleg vprašanj devalvacije jih, seveda, trenutno močno tepe splošno pomanjkanje deviznih sredstev, zaradi česar so se z velikimi napori lotili naloge, da surovine iz uvoza zamenjajo z drugimi, doma razpoložljivimi materiali. Sicer pa načrtujejo, da bi devizna sredstva v prihodnje vsaj v najnujnejših količinah dobili prek združevanja sredstev in uslug.

Polno poslovali bodo šele do jeseni, od tega bodo, seveda, dejavno odvisne tudi aktivnosti, ki jih podvzemajo na inozemskem tržišču — predvsem v Avstriji, Nemčiji in na Bližnjem Vzhodu. V tem duhu si vsekakor prizadevajo, da bi zadostili težnji Izvršnega sveta Slovenije in do 1990. leta, z novo tehnologijo že proizvajali domačo opremo namesto uvožene v polni meri, še več, nekaj naj bi je celo izvažali. V vmesnem obdobju pa imajo težave pri proizvodnji računalniške opreme, s katero pokrivajo 50% jugoslovanskih potreb, ker na trgu ni ustreznih domačih sistemov in perifernih enot.

V pomenku o konkretni problematiki smo izvedeli še, da so glede diskovnih in tračnih enot navezali stike z DO Kibernetiko v Kranju, da bi tako poskušali znižati uvoz komponent in perifernih enot. Zaenkrat ti dogovori dobro kažejo. Glede mednarodnih stikov je sogovornik ugotovil, da bo poslovanje z Nemčijo lažje tudi zaradi bližine ADPS in Iskra Stuttgart. Bližnji Vzhod bodo pokrivali prek Malte, kjer predvidevajo uvedbo lastne proizvodnje, tembolj, ker so letos prodrli z zelo uspešnim predstavitvenim nastopom. Na Malti se je Iskra Delta namreč predstavila kot predstavnik slovenske Gospodarske zbornice in naletela na zelo dobro ozračje.

V jesenskih mesecih se bodo interesenti iz domačih in tujih firm z njihovo proizvodnjo lahko seznanili na dveh razstavnih sejmih in sicer na Interbiroju v Zagrebu in na sejmu elektronike v Ljubljani.

Da ne ostajajo samo pri prizadevanjih za trenutne rezultate, ampak skušajo zgraditi trden sistem tudi za prihodnje, dokazujejo prav s svojo skrbjo za razvoj kadrovske strukture. Skupno imajo zaposlenih 750 ljudi, s poprečno višješolsko izobrazbo, pospešujejo pa še dodatno permanentno izobraževanje. Tako vnemo in perspektivo pa olajšuje tudi mladostnost kolektiva, saj njegova povprečna starost znaša manj kot 30 let.

Pohvalili so se tudi glede sodelovanja z Gorenjem, saj bodo že letos domači terminal prenesli v proizvodnjo Gorenja. Seveda pa bi bilo treba nadaljnje poživitve tudi v sodelovanju z drugimi organizacijami Iskre, da bi tako angažirali čim več dejavnikov za potrebe proizvodnje računalništva in sicer, lastni razvoj sklopov in proizvodnih enot, skratka, čimbolj bi bilo potrebno izkoristiti notranje rezerve predvsem na področju mikroelektronike.

Prav gotovo bo pri vseh teh prizadevanjih tu in tam nekaj repromateriala še primanjkovalo, čeprav so zagotovili, da za pokrivanje proizvodnje iz starih pogodb devizna sredstva že imajo zagotovljena in material naročen. Za naslednje leto pa računajo tudi na sredstva, pridobljena z združevanjem in, seveda, tudi s povečanim lastnim prilivom.

Predvsem pa želijo prepričati kupce o potrebnosti enotnega programa računalništva in odstraniti strah pred dvotirnostjo v Sloveniji, temu pa bi kot druga faza morala slediti povezovanje in delitev dela v celotnem jugoslovanskem prostoru, saj je jasno, da sodobno računalništvo ne more poznati meja in ožin, pač pa mora vselej, z napori neke skupnosti, težiti za čim višjimi dosežki tudi v svetovnih razmerjih.

Mara Ovsenik

Mikroelektronika je za nas življenjsko pomembna

»V DO Mikroelektronika, na Fakulteti za elektrotehniko in marsikje v Iskri imamo izjemno kvaliteten kader, drago sodobno opremo, ki bi nam jo marsikdo zavidal, nimamo pa dovolj sprotnih sredstev za nemoteno osvajanje zastavljenih ciljev,« nam je na naše vprašanje o zmožnostih Iskrine mikroelektronike odgovoril naš sogovornik v tem prispevku, dr. Marko Jagodič, vodja razvoja v TOZD TTS, ki ni niti najmanj skrival nezadovoljstva, da ne rečemo razočaranja, ker v izgrajevanju Iskrine mikroelektronike ne moremo postaviti »pike na i«, čeprav je bilo vanjo toliko vloženega. Kot da se ne bi zavedali, da brez podpore lastne mikroelektronike naše naprave in sistemi na svetovnem trgu nimajo pravih možnosti plasmaja.

Dr. Marko Jagodic.

Glede na proizvodno usmeritev vaše temeljne organizacije je zmogljivost DO Mikroelektronike za vas izjemnega pomena. Kaj lahko rečete o vašem dosedanjem sodelovanju z njo?

Predvsem, da je bilo že od vsega začetka zelo dobro in je tako tudi ostalo. Bolj me moti odnos ostale Iskre, ali morda še bolje, odnos naše širše družbe, ki kakor da ne dojame časa, v katerem živimo in ne vidi, kaj izgubljamo, oz. bomo izgubili z zastojem v razvoju mikroelektronike.

Druga faza njenega razvoja namreč že zamuja za dobro leto, kar se bo nujno odrazilo na pravočasnem zaključevanju projektov, ki so osnovani na uporabi naše mikroelektronske tehnologije.

Sicer je res, da obstaja samoupravni dogovor o skupnem vlaganju Iskre v mikroelektroniko in o pokrivanju njenin izgub, ki so v zagonski fazi takih projektov povsem običajna stvar, vendar pa se vse odvija preveč počasi in moram reči, da se prav lahko zgodi, da naša mikroelektronika sploh ne bo dosegla cilja, ki smo ji ga zastavili, oz. zaradi katerega smo jo ustanovili.

Projekte, kot je mikroelektronika, drugod po svetu izdatno podpira širša družba, oz. država, pri nas pa je bila in je ta podpora bolj simbolična. Celo nasprotno, mikroelektronika mora poslovati pod istimi pogoji, kot ostala industrija, kar je prav gotovo nesmisel. Vsi skupaj se premalo zavedamo, da postaja mikroelektronika infrastruktura vsake panoge, ki temelji na elektroniki. Tu so telekomunikacije, avtomatika, računalništvo itd. Če smo že v dolgoročni plan razvoja Slovenije zapisali elektroniko kot prednostno panogo, moramo temu ustrezno tudi ukrepati.

Pri vašem delu se že zavedate pomena mikroelektronike in njenega pravočasnega razvoja. Bi nam lahko v nekaj stavkih povedali, kaj pomeni lastna mikroelektronika za telekomunikacije?

Brez mikroelektronskih komponent visoke stopnje integracije sploh ni možno izdelati telekomunikacijskih naprav in sistemov, ki bi bili konkurenčni na svetovnem trgu. Ne tehnično, ne po ceni. Poglejte: če razvijaš s kupljenimi komponentami, je zate izgubljen ves čas, ki ga je firma, od katere si komponente kupil, porabila za njihov razvoj. Te komponente niso več komponente v klasičnem smislu, ampak deli naprav, oz. sistemov in njihov razvoj lahko traja tudi dve leti in več. Izgubljen čas je lahko celo dvojen, če smo se, namesto za lasten razvoj, odločili rajši za licenco in je licenčni partner razvijal na osnovi kupljenih mikroelektronskih komponent. Kaj iz tega sledi, si ni težko predstavljati. Vsekakor o konkurenčnosti na svetovnem trgu ne more biti govora.

Vsega tega smo se zavedali v Iskri že pred leti, ko smo se lotili razvoja nove

(Nadaljevanje na 2. strani)

V soboto, 28. avgusta je bilo v Črmošnjicah pri Semiču tradicionalno srečanje preživelih borcev partizanskih radio - -delavnic »99 D« med NOB. V prisrčnem vzdušju obujanja spominov na težke čase rojevanja slovenske radio in elektronske industrije, se je še posebej poudarilo dejstvo, da je SOZD Iskra vzoren naslednik, v vojnih letih spočetih, partizanskih radiodelavnic. Na srečanju so borci »SPARD 99 D« še posebej izrekli zahvalo SOZD Iskra za vso podporo in za negovanje tradicij NOB. V ta namen so SOZD Iskra, borčevska organizacija v SOZD Iskra ter mladinskih pohodni odred »99 d«, ki deluje v okviru mladinskih organizacij Iskre, RTV in PTT, prejeli posebna priznanja.

Popravek

V članku o obisku predsednika skupščine SRS Vinka Hafnerja v DO Mikroelektronika, kot delovni organizaciji v ustanavljanju, je prišlo do neljube pomote. Podpisani novinar je namreč nekatere družbenopolitične aktivnosti, ki potekajo v zvezi z organizacijo in kadrovskimi spremembami v tej DO v ustanavljanju zamenjal za že izvršena dejstva.

Zaradi te zamenjave se opravičujem tudi Dušanu Pircu, ki še vedno marljivo opravlja dolžnosti začasnega individualnega poslovodnega organa v Mikroelektroniki.

Lado Drobež

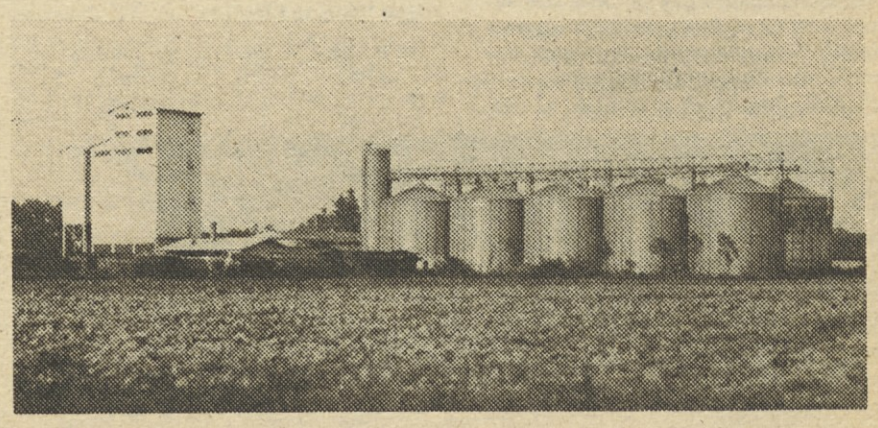

Iz programa industrijskih procesov delovne organizacije Avtomatika potekajo v področju industrije zaključna dela pri pripravi opreme za novo tovarno močnih krmil, investitorja ABC Pomurka - Kmetijski kombinat Gornja Radgona. Objekt bo predvidoma spuščen v poskusni zagon koncem tega meseca. Iskrina delovna organizacija je v investiciji nosilec celotnega sistema avtomatizacije tovarne (krmilne avtomatike ter tehtalno dozirnega sistema) z montažnimi in instalacijskimi deli.

PRED X. KONGRESOM ZSS

Odločno za sporazumevanje in dogovarjanje

Pri vključevanju v proces dograjevanja in uresničevanja sistema samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja se bodo morali sindikati odločneje in aktivno zavzemati za upoštevanje skupnih in širših družbenih interesov. Podlaga za samoupravno in družbeno dogovarjanje morajo biti realnejši plani in cilji, ki so uresničljivi in ki resnično izražajo interese podpisnikov ter upoštevajo dejanske gospodarske in dohodkovne razmere.

Borili se bomo proti rušenju enotnega jugoslovanskega trga in s tem proti povzročanju težav v preskrbi gospodarstva z reprodukcijskim materialom in surovinami.

Vztrajali bomo pri enakopravnosti udeležencev v samoupravnem sporazumevanju in dogovarjanju, nasprotovali bomo izsiljevanju in drugim poskusom enostranskega vsiljevanja rešitev in monopolnih teženj v samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih. Zahtevali bomo, da ekonomska politika spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in da sankcionira ter zaostri odnos do tistih, ki za to ne kažejo pripravljenosti ali do tistih, ki kršijo samoupravne sporazume in družbene dogovore.

Da bi čimbolj popolno uresničevali svojo vlogo pobudnika, udeleženca in podpisnika samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, si sindikati zastavljajo naloge pri urejanju posameznih vprašanj in usklajevanju interesov med različnimi subjekti v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji. Pri tem bodo zahtevali učinkovitejše sporazumevanje in natančno določanje obveznosti in odgovornosti za uvajanje sporazumov in dogovorov ter v nasprotnih primerih zavračali podpis takih aktov. Prav tako bodo stalno sodelovali pri nadzorovanju uresničevanja posameznih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Aktivnost organizacij in organov zveze sindikatov pri uresničevanju njihove vloge v sistemu samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja mora temeljiti na zagotavljanju takih pogojev, ki bodo omogočili organizirano vključevanje delavcev v posamezne faze samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja. Dolžnost organizacij zveze sindikatov pri tem bo zlasti zagotavljati izvajanje demokratičnih postopkov pri sprejemanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter od pristojnih organov zahtevati, da bodo zagotavljali celovito in objektivno informiranje delavcev v fazah sporazumevanja in dogovarjanja ter določali ustrezne roke za organiziranje razprav o osnutkih in predlogih samoupravnih sporazumov in dogovorov.

Sindikati bodo aktivno vključeni v organiziranje in pripravo predhodnih obravnav na zborih delavcev; pri tem bodo zagotavljali demokratično vzdušje pri njihovem delu, svobodno podajanje stališč in mnenj ter njihovo medsebojno demokratično usklajevanje. Zlasti osnovne organizacije isndikatov bodo skupaj s samoupravnimi organi opredeljevale smernice in stališča za usklajevanje predlogov rešitev v samoupravnih sporazumih in dogovorih. Zahtevati morajo tudi povratne informacije delavcev o usklajenih rešitvah. Tako se bodo postavili po robu nosilcem nesamoupravnih teženj v procesih sporazumevanja in dogovarjanja.

Usmerjen v upoštevanje dela in dobrih izkušenj, s tem pa tudi v krepitev samoupravnega položaja delavcev, bo sindikat posebej zavzeto obravnaval tudi posamezne ukrepe ekonomske politike, s katerimi bi se bistveno spreminjali pogoji gospodarjenja in zaradi katerih bi postali vprašljivi odnosi, vzpostavljeni s samoupravnimi sporazumi med posameznimi gospodarskimi subjekti.

Sindikati bodo ocenjevali upravičenost uporabe izjemnih pooblastil družbenopolitičnih skupnosti, s katerimi bi se določale obveznosti združevanja dela in sredstev, sprejemale začasne odločitve o financiranju družbenih dejavnosti in podobno. Zahtevali bodo, da vsakdo v lastnem okolju stori vse potrebno, da bi se te obveznosti in ti odnosi urejali v rednih postopkih sporazumevanja.

Odločno bodo sindikati nasprotovali vsem oblikam pritiskov in neformalnih vplivov ter vsiljevanj rešitev izvršilnih organov družbenopolitičnih skupnosti v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju; še posebej tistim težnjam, katerih cilj je zapiranje v krajevne okvire in zajemanje dohodka mimo dogovorjene politike, in ki onemogočajo razvoj svobodnega združenega dela v celovit sistem odnosov na podlagi samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

D.Ž.

Nataša Žalar.

DO TELEMATIKA

Nataša Žalar — delegatka na kongresu ZSS

Kranjsko Iskro Telematiko bosta na bližnjem 10. kongresu ZSS zastopala dva delegata in sicer Nataša Žalar iz TOZD TEA in Rudi Matajdl iz delovne skupnosti Komerciala Ljubljana. Tokrat vam podrobneje predstavljamo Natašo. Zaposlena je na delovni liniji PTI aparatov in je znana kot dolgoletna zavzeta družbenopolitična delavka.

Nataša Žalar je s svojo družbenopolitično aktivnostjo začela že kot sedemnajstletno dekle, ko je postala predsednica osnovne organizacije mladine v takratni splošni montaži števca in telefonije. Isto leto, še pred izpolnitvijo svojega osemnajstega leta, je bila zaradi izredne prizadevnosti sprejeta v osnovno organizacijo Zveze komunistov. Kmalu zatem je začela delovati kot član sekretariata partije in čez dve leti je že prevzela dolžnosti sekretarja. Kasneje so se njene funkcije v družbenopolitičnih organizacijah kar vrstile. Segale so tudi izven tovarne, saj je bila Nataša med drugim član občinskega mladinskega komiteja, član občinskega partijskega komiteja in član okrajnega partijskega komiteja. V preteklem mandatnem obdobju je bila predsednica komisije za družbeno aktivnost žena pri sindikalni konferenci bivše Iskre Elemtromehanike.

Že drugo mandatno obdobje opravlja funkcijo izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Telefonski elementi in aparati. Za uspešno delo na sindikalnem področju je leta 1981 prejela priznanje Srebrni znak sindikata. V tekočem mandatnem obdobju je Nataša Žalar član občinskega komiteja ZK Kranj, član občinske konference ZK Kranj in član občinskega sindikalnega sveta Kranj.

Seveda smo Natašo — delegatko na letošnjem 10. kongresu ZSS, zaprosili za kratko predkongresno izjavo:

»Kongresni dokumenti so izredno obsežni. To je bil moj prvi vtis, ko sem jih začela prebirati. Potem sem ugotovila tudi to, da je v njih že marsikaj znanega — takega, kar bi morali v obdobju med kongresoma uresničiti, pa nismo. Ne vem, kje so vzroki za to, v gradivih ni konkretnih pojasnil. Tudi pri uresničevanju konkresnih dokumentov bi se morali obnašati tako, kot v vsakdanji sindikalni praksi v osnovni organizaciji sindikata. Vztrajno bi morali zasledovati, kako izpolnjujemo sklepe preteklih sej. Ob neuresničenih zastavljenih ciljih bi morali takoj primerno ukrepati. Tako se nam ne bi zgodilo tako, kot zdaj, ko nam dokumenti za 10. kongres ponujajo mnoge že znane stvari, ki bi jih morali sproti reševati že od prejšnjega kongresa.

Seveda so doseženi tudi pozitivni rezultati, recimo na področju delitve dela, socialne varnosti delavcev, delovanja delegatskega sistema itn. Vsekakor pa z doseženim ne smemo in ne moremo biti zadovoljni. Delegatski sistem na primer nam bo dosti bolje zaživel, če bomo v sindikatu ustvarili kvalitetnejšo kadrovsko politiko zlasti pri izboru delegatov delegacije samoupravnih interesnih skupnosti, kjer imamo pri zastopanju delavskih interesov še vedno precej težav in neusklajenosti.«

Kazimir Mohar

Zakaj spet preveč učeno?

Že skoraj smo se navadili misliti, da je normalno, da razne strokovne službe pripravljajo svoja poročila na poljuden in razumljiv način. Vsaj zdelo se nam je, da si strokovne službe v resnici prizadevajo svoja poročila o poslovanju in drugih vprašanjih, o katerih po ustavi in zakonu o združenem delu legitimno odločajo organi upravljanja ali delavci na zborih, oblikovati čim bolj razumljivo in na način, ki je dostopen tudi človeku, ki ni opravil visokih šol. Bilo je, kot da smo v tem pogledu že dobili bitko, ki smo jo v naši družbi, še posebej pa v gospodarstvu, popreje bili dolga leta.

Zdaj pa, na žalost, spet opažamo, da je tovrstna zavzetost in pripravljenost strokovnih služb kar nekam upadla.

Strokovne službe namreč zadnje čase prepogosto oddajajo iz rok poročila, ki so izdelana le v jeziku, ki ga razumejo predvsem specialisti. Tako se informacija, ki je v njih podana, spet odmika od tistih, ki jim je po ustavi namenjena. Delavci, seveda, to dobro opazijo, vendar to ob zadani nemoči, saj se jim posredovana informacija na tak način odmika po malem in na skoraj neopazen način.

Ta pojav ponovnega zapiranja strokovnih služb v zgolj svoje delovne okvire pa ima vendarle škodljivo posledico v tem, da delavce—upravljalce samo po sebi onesposablja pri sprejemanju odločitev o poslovanju, kar pa je posebej v sedanjih zaostrenih razmerah gospodarjenja zelo resna zadeva. Vedeti je namreč treba, da je razumljivost podane informacije bistveni pogoj za dobro presojo vsakovrstne situacije in da brez dobrih poslovnih odločitev ni mogoče pričakovati.

Omenjeni pojav na srečo še ni vsesplošno prisoten, vendar ga je opaziti le že preveč prepogosto, da bi moglo ob njem molčati. Nanj je treba jasno opozoriti že zdaj, ko nam še ni zrastel preko glav in ko ga je mogoče obvladati na pameten način in z neprevelikimi napori. Zato je treba opozoriti, da bi se strokovne službe morale tam, kjer so se spet na omenjeni način uspavale in se začele tako zapirati vase, zamisliti nad svojo po ustavi jasno opredeljeno vlogo in mesto v samoupravnem sistemu. Delavci pa bodo morda morali jasneje postaviti prednje vprašanje načina posredovanja informacij, ki so podlaga za samoupravne odločitve.

Mak

SOZD ISKRA,
Izobraževalni center

razpisuje STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE na temo:

Strukturno programiranje

V ČASU OD 25.10.1982 do 29.10.1982 (5 dni)

Strokovno izpopolnjevanje je namenjenovsem programerjem in projektantom, ki že obvladajo vsaj enega od programskih jezikov COBOL, PASCAL, FORTRAN in bi se radi seznanili z moderno tehniko strukturnega programiranja.

Predavanje bo predstavilo konkretne tehnike v jeziku COBOL in nakazalo reševanja v PASCAL, oz. FORTRAN. Procesiranje teksta bo temeljilo na uporabi PASCAL, katerega osnove so vključene v seminar.

VSEBINA:

Že 10 let govorimo o strukturnem programiranju na bolj ali manj abstrakten način. Zdaj je ta tehnika programiranja že prodrla v vsakdanjo rabo in čas je, da jo osvojimo na vseh prodročjih programiranja. Predavanje naj bi dalo konkretne napotke za preglednejše, enostavnejše pisanje programov, obvezno programsko dokumentacijo, strukturen pristop k reševanju problemov, kot tudi boljše razumevanje prevajalnikov in procesiranja teksta.

Za razliko od ostalih je ta seminar usmerjen precej delovno, v smislu izmenjave mnenj, izkušenj posameznih centrov, oz. delovnih organizacij, ki naj bi pokazale stanje — raven programiranja v okviru Iskre in usklajevanje, če je mogoče. Zaradi tega pričakujemo od vseh udeležencev seminarja, da bodo s seboj prinesli izkušnje in ideje svoje delovne skupine (podkrepljene z morebitnimi primeri — listingi).

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:
1. Strukturno programiranje
1.1. Razvoj programov (TOP—DOWN pristop)
1.2. Osnovni principi strukturnega programiranja
1.2.1. Hierarhična struktura programa
1.2.2. Konstrukcija modula
1.2.3. Programski konstrukti
1.2.4. Komentar, dokumentacija
1.2.5. Procesiranje izjemnih situacij
1.3. Standardi programiranja v COBOL-u
2. Procesiranje teksta
2.1. Programski jezik PASCAL (uvodni tečaj)
2.2. Sintaksa, semantika
2.3. Primeri procesiranja teksta
3. Prevajalnik kot procesor teksta

ČAS IN KRAJ:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v ponedeljek, 25. 10. 1982 ob 8. v hotelu Grad Hrib Preddvor in zaključili v petek, 29. 10. 1982.

NOSILEC PROGRAMA:
ISKRA ZORIN, TOZD CAOP, Marko MURN, dipl. ing. mat.

CENA strokovnega izpopolnjevanja:

V ceno 6.950 din so vključeni penzionski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice.

Potne stroške si uredijo udeleženci sami v svojih TOZD.

PRIJAVE:

Zainteresirani kandidati naj takoj pošljejo izpolnjeno prijavnico na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI, Sonja VRHOVEC, kjer dobite tudi podrobnejše informacije o organizaciji izpopolnjevanja - tel. št.: 061/222-212.

Informacije o vsebini izpopolnjevanja pa dobite na tel. št.: 061/213-213, int.: 31-61 pri Marku Murnu.

ISKRA—AVTOMATIKA

Seznanitev s spremembami

Zakon o delovnih razmerjih, ki ga je konec 1977. leta sprejela Skupščina SR Slovenije, je v sorazmerno kratkem času dvakrat neveljaven. Vzrok za to lahko poiščemo v zaostrenih družbeno—ekonomskih razmerah, ki so predvsem v zadnjih letih (dveh) vplivale na gibanje zaposlovanja. Tako se je v gospodarstvu rast zaposlovaja za več kot polovico znižala, struktura zaposlenih pa se le počasi izboljšuje.

Osnovna izhodišča, iz katerih je izhajala Skupščina SR Slovenije pri pripravi sprememb in dopolnitev zakona, so temeljila na zagotovitvi, da bodo delavci v skladu s svojimi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi vse več vprašanj s področja delovnih razmerij urejevali s samoupravnimi splošnimi akti ter na ta način poskušali odpraviti vzroke in ne samo posledice nespoštovanja in izigravanja samoupravnega urejanja tega področja.

V delovni organizaciji Avtomatika so v preteklem tednu na seji konference osnovnih organizacij sindikata in delavskega sveta delovne organizacije delegate seznanili s spremembami in dopolnitvami republiškega zakona, ki je stopil v veljavo s 31. julijem 1982. Pri tem so bile poudarjene predvsem tiste novosti zakona, ki prinašajo bistvene novosti in posegajo v organizacije združenega dela na področju širjenja zaposlitvenih možnosti, predvsem v zaposlovanju mladih, dograjevanje posameznih delavnopravnih institututov, zaostritev delovne discipline, odškodninske odgovornosti in sprememb glede obsega nekaterih pravic, oz. kroga upravičencev. Nuja po hitrem in učinkovitem reševanju gospodarskih, predvsem proizvodnih težav je prisotna tudi v naših TOZD Avtomatike. Vendar pa toge zakonske določbe niso dopuščale fleksibilnejšega urejanja, reševanja problemov v posameznih TOZD.

Torej je praksa prehitela zakon. Če hočemo izkoristiti možnosti, ki jih nudi novi zakon in s tem izbojšati dnevno tekoče poslovanje bo potrebno:

— na podlagi 57. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih v TOZD in DS uskladiti samoupravne splošne akte in urediti delovna razmerja ter delo po pogodbi o delu v skladu z določbami sprememb in dopolnitev zakona do konca tekočega leta.

Na podlagi 58. člena istega zakona pa so delavci dolžni najpozneje do 1.10. 1982 objaviti dela in naloge, ki jih opravljajo delavci, ki izpolnjujejo pogoje za polno osebno pokojnino do 31.12.1982. Da bi dosegli rokovno in vsebinsko enak pristop vsklajevanja, je bilo na sestanku sekretarjev TOZD Avtomatike dogovorjeno, da bo področje za pravno—splošne zadeve izdelalo program usklajevanja samoupravnih splošnih aktov s spremembami zakona.

Program z opredeljenimi roki naj bi sprejeli delegati delavskega sveta delovne organizacije na enem od naslednjih zasedanj. Hkrati je bilo rečeno, da morajo delegati sveta in konference sindikata s spremembami in dopolnitvami zakona ter dolžnostmi delavcev, ki iz le—tega izhajajo, seznaniti vse delavce v matičnih TOZD, oz. DS. S.D.

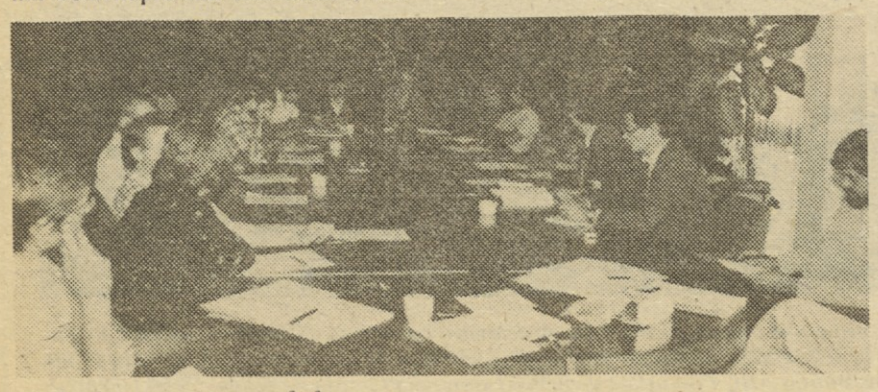

Med razpravo o spremembah.

Mikroelektronika je ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

generacije sistemov za komutacijo, koncetracijo in prenos govornih in podatkovnih signalov za prvi hierarhični nivo digitalne telekomunikacijske mreže.

Razvoj smo zasnovali na seriji lastnih mikroelektronskih vezij visoke stopnje integracije, ki smo jih razvijali vzporedno s sistemi. Trenutno že razpolagamo s tremi takimi vezji, s katerimi smo dosegli 30 do 50 % volumskega in 50 % energetskega prihranka v primerjavi s podobnimi sistemi, ki se pojavljajo na tržišču. Ekvivalentnih vezij na svetovnem trgu še vedno ne bi mogli kupiti. Seveda bi vsak resen zastoj v razvoju mikroelektronike močno ogrozil izvajanje omenjenega projekta.

Želite morda opozoriti še na kaj?

Mislim, da bi se bilo treba pri vseh večjih posegih v Iskrino mikroelektroniko nujno posvetovati z njenimi uporabniki, saj je zanje obstoj in življenjska moč Iskrine mikroelektronike eksistenčnega pomena.

B.Č.

TUDI ISKRA BO (KOT VSE KAŽE) PLAČNIK DOLGOV ZAHODNO NEMŠKEGA INDUSTRIJSKEGA GIGANTA

O velikih težavah, v katerih se je znašel (še do nedavnega) eden od simbolov moči in prodornosti zahodnonemške industrijske usmeritve, je poročalo že več javnih sredstev obveščanja tudi v naši domovini. Zgodilo se je nekaj, kar je in ni bilo moč pričakovati: za marsikoga od nas je bil znak podjetja AEG Telefunken atribut tistega, v kar je varno naložiti denar; še iz obdobja ko je bil, npr., radijski sprejemnik predmet, za katerega je dolgo varčevala cela družina.

Recesija na zahodnem trgu pa nima nič opraviti z nostalgičnimi spomini. Kot iz učbenika velja, da »zaškriplje« najprej pri izdelkih, namenjenih za široko rabo, saj potrošnik, ki prične skrbneje obračati denar, pač najlažje pogreši nov kuhinjski — in dostikrat tudi nepotreben — strojček. Prav to se je zgodilo tudi z nemškim partnerjem, ki za Iskro veliko pomeni, saj je največji kupec naših izdelkov v ZRN.

AEG Telefunken se je s problemom nizkih dobičkov v panogi bele in rjave tehnike soočal že nekaj časa, vendar do tolikšnih težav, kot letos še ni prišlo. V začetku letošnjega avgusta pa se je slednjič zgodilo: podjetje je postalo plačilno nesposobno in 9. avgusta prijavilo pri sodišču v Frankfurtu »pobotanje« (Erlassvergleichsverfahren), kar — v kratkem — pomeni predlog za razdelitev plačila dolgov med upniki in dolžnikom.

Uradnih podatkov zaenkrat sicer še ni, kajti razmerje plačila zapadlih dolgov je odvisno od stališča večinskih upnikov (v tem primeru zahodnonemških bank). Zaenkrat je moč le predvidevati, da bo to razmerje 40:60 v škodo upnikov, torej tudi Iskre.

Kakšne bodo posledice, če bodo te napovedi obveljale, smo se pozanimali pri organizacijah v Iskri, ki s podjetjem AEG sodelujejo. To sta DO Kondenzatorji iz Semiča in Široka potrošnja. Za uvod pa še mnenje vodje oddelka za izvoz v ZRN pri Iskri Commerce ALFREDA BRECLA. »Jasna odločitev o usodi našega sodelovanja s tem partnerjem bo znana šele oktobra, ko bo znano stališče večinskih upnikov. V vsakem primeru pa menim, da težjih posledic za Iskro ne bo; AEG Telefunken nam je namreč posodil precej strojev in opreme, pri kooperacijah pa smo upoštevali načelo pozitivnega salda v korist podjetja AEG tako, da večjih izgub ne bi smelo biti. Prikrajšani bomo pri neplačanih računih za neposredni izvoz do 9. avgusta, vendar je vrednost opreme, ki jo je to podjetje posodilo Iskri in je že instalirana v tovarnah, brez dvoma mnogo večja od morebitnih terjatev. Ob tem pa ne smemo prezreti, da je Iskra tudi po tehnološki plati mnogo napredovala prav po zaslugi tega podjetja!«

ŠIROKA POTROŠNJA:

Izkušnja, ki bo vplivala na bodoče delo

Dve desetletji izkušenj pri zunanjetrgovinskem poslovanju me je utrdilo v prepričanju, da je zanesljivo edino poslovanje z velikimi industrijskimi organizacijami. Zahodnonemški AEG vsekakor sodi mednje, zato je kar težko razumeti novico, da je eden izmed simbolov uspešnosti nemškega gospodarstva postal plačilno nesposoben in, da je pri sodišču v Frankfurtu prijavil pobotanje. To je za nas izkušnja, ki bo vplivala tudi na oblikovanje strategije bodočega sodelovanja z inozemskimi partnerji,« nam je med pogovorom dejal pomočnik glavnega direktorja Široke potrošnje za zunanjo trgovino ANTON PEČNIKAR.

Podjetje AEG je eden najmočnejših poslovnih partnerjev Široke potrošnje v tujini. Poslovne stike s to firmo imata TOZD Tovarna elektromotorjev iz Železnikov in TOZD TGA iz Reteč, veliko pa so obetali tudi dogovori, ki jih je s predstavniki tega podjetja imela TOZD Montaža iz Spodnje Idrije. Kakšen je bil obseg tega sodelovanja, kakšno je bilo stanje v trenutku prijave pobotanja nemškega partnerja?

MIRO KREK, glavni direktor DO Široka potrošnja: »Podjetje AEG je najmočnejši inozemski partner temeljne organizacije iz Železnikov. Nanj je vezanih kar 50% izvoza te TOZD, kar predstavlja tudi znaten delež v celotnem prihodku. Sodelovanje poteka po določilih kooperantske pogodbe, v zadnjem času pa sta se partnerja dogovorila tudi za čisti izvoz, ki je dosegel že skoraj 15% prometa.«

TONE RAKOVEC, direktor TOZD Elektromotorji iz Železnikov: »Promet med nami in podjetjem AEG je dosegel v eno stran letno vrednost skoraj 8 milijonov DM. Zahodnonemški partner ima sicer tudi svojo tovarno elektromotorjev, vendar se je preusmeril k našim izdelkom tako, da je praktično v celoti vezan na Iskrine elektromotorje. Sodelovanje že vse od leta 1976, ko smo pričeli s kooperacijo, vzorno poteka tako, da je danes že kar 60% motorjev, ki jih izdelamo na novih avtomatskih linijah, namenjenih temu kupcu.

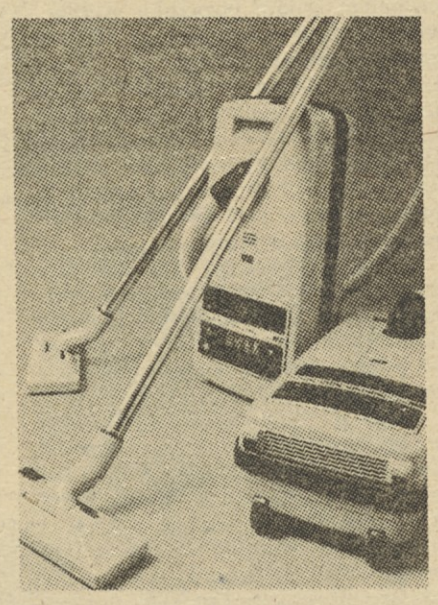

Sesalnike izdelujejo v TOZD Elektromotorji v Železnikih na podlagi kooperacijske pogodbe s podjetjem AEG Telefunken. V Železnikih razvijejo bistveni del sesalnika - - sesalno enoto - - nemški partner pa izdela ohišje. Menjava poteka po načelu enakovredne blagovne menjave z letnim enostranskim prometom 8 milijonov DM. TOZD Elektromotorji lahko na ta način oskrbuje jugoslovanski trg s sesalniki, ki se istočasno kot novost pojavijo tudi v ZRN.

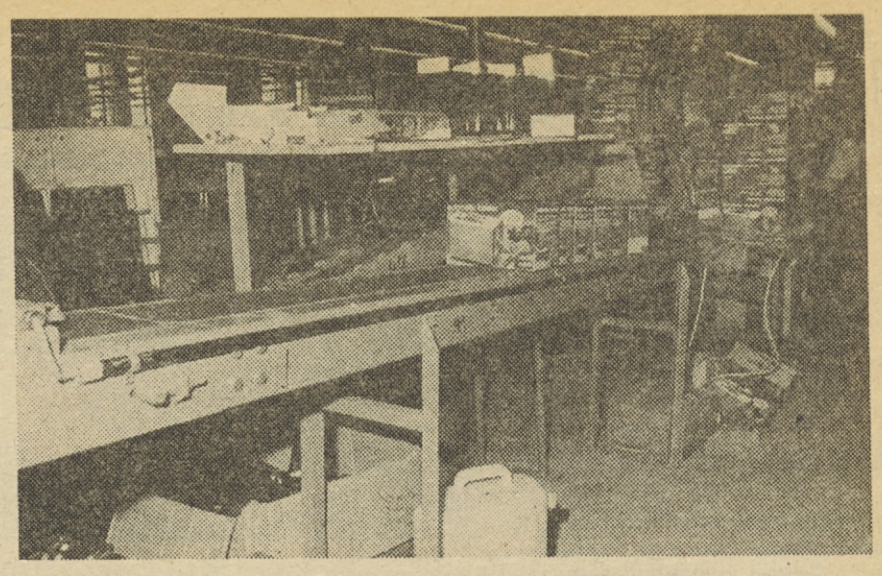

Opekači kruha so poleg sesalnikov izdelki, ki najbolj povezujejo Široko potrošnjo in zahodnonemško podjetje AEG Telefunken. Medtem, ko gre pri sesalnikih za kooperacijo, so toasterji namenjeni za čisti izvoz v letni vrednosti 3,5 milijona mark. Na sliki je končni del linije, kjer v TOZD TGA v Retečah sestavljajo opekače kruha, namenjene nemškemu partnerju.

Temeljni dogovor za naše sodelovanje — katerega plod so sesalniki — je vseboval jasno razmejitev dela. Za vsak nov model sesalnika mi razvijemo nov sesalni agregat, srčiko tega aparata. Na ta način smo lahko tudi domači, jugoslovanski trg zalagali z najmodernejšimi sesalniki z oznako Iskra — AEG; ti se od tistih, ki so bili naprodaj v nemških trgovinah, niso prav nič razlikovali.

Vest o težavah, v katere je zašel ta partner, nas je seveda zaskrbela, čeprav trenutno škode nismo utrpeli. Naše poslovanje je namreč potekalo po načelu, da mora biti saldo obojestranske menjave vedno pozitiven v korist tujega partnerja, kar je veljalo tudi tokrat. Od pobotanja pričakujemo le škodo zaradi deleža pri neplačanih odstotkih čistega izvoza v višini 30.000 DM. V primeru pobotanja po načelu 60:40 v škodo upnika bo vsota sicer relativno velika, vendar zanemarljivo majhna v primerjavi z letnim prometom.«

ANTON PEČNIKAR: »Po informacijah, ki jih imamo, bo v Široki potrošnji najbolj prizadeta Tovarna gospodinjskih aparatov iz Reteč. V tem primeru gre za čisti izvoz opekačev kruha v letni vrednosti 3,5 milijona DM. V opremo za ta posel smo lani in letos investirali blizu 70 milijonov dinarjev; proizvodnja je stekla letos, izdelki pa so brez izjeme namenjeni temu partnerju.

Prve posledice so znane — letošnji odkup bo za 20% manjši od predvidenega, za prihodnje leto pa še ni podatkov. Letošnja izguba zaradi plačilne nesposobnosti, oz., pobotanja v predvidenem razmerju 60:40 v našo škodo ne bo majhna, saj dolguje AEG TOZD v Retečah več kot 300.000 DM. To pomeni, da bodo v Tovarni gospodinjskih aparatov verjetno utrpeli škodo v višini 200.000 DM.

V TOZD Montaža iz Spodnje Idrije bodo posledice dvojne. Švicarsko podjetje GIMELLI, ki je nemškemu partnerju dobavljalo črpalke za zobne prhe, je v Idriji storniralo vsa naročila od 1. junija naprej. Drugi del neljubih posledic pa so prekinjeni pogovori o prenosu tehnologije za novi tip ventilatorskega motorja z zunanjim tekačem. Že julija letos naj bi podpisali pogodbo za 1,5 — 2 milijona DM rednega izvoza v letošnjem letu, vendar kot vse kaže do podpisovanja ne bo prišlo.«

Kaj je moč pričakovati od sodelovanja s podjetjem AEG v bodoče? Kako bo vplival ta, res nepričakovani dogodek na nastopanje DO Široka potrošnja v tujini nasploh?

MIRO KREK: »Gledano kratkoročno bomo seveda predvsem dosledneje zavarovali plačila za blago, ki ga bomo izvažali tudi velikim kupcem. Pomembno pa je še eno spoznanje — premočna navezanost na enega samega partnerja ima lahko zelo neljube posledice. Težave, v katere je zašlo podjetje AEG, bodo imele neugodne posledice kljub sedanjim zagotovilom, da sesalniki in morda tudi opekači kruha ne bodo črtani iz programa podjetja AEG. Firma, ki zaide v težave, na zahodu izgubi renome, vemo pa, da dober ugled zagotavlja tudi dobro ceno. Najmanj kar lahko pričakujemo, je torej padec cen, verjetno pa tudi manjši obseg naročil itd. V bodoče bomo morali navezati stike z večjim številom partnerjev, čeprav to ne bo mogoče čez noč. V Evropi, npr., ni kupca za motorje in agregate TOZD iz Železnikov, ki bi lahko enakovredno zamenjal podjetje AEG. Tudi tako utečenega in vsestransko uspešnega sodelovanja, kakršnega smo vpeljali s tem partnerjem, ne bo moč zlahka ponoviti. Pri sklepanju poslov s tujimi partnerji pa bomo pozornejši tudi na odgovornejšo vlogo Iskre Commerce!«

S. F.

FRANCOSKI GOST V TELEMATIKI

Zanimanje za samo — upravljanje

Zadnje dni avgusta in prve dni septembra se je na študijskem obisku v Jugoslaviji mudil Bernard Lesauvage, svetovalec — koordinator v medministrski službi francoske vlade za turistična vprašanja, ureditev prostora in prosti čas. Ugledni gost je najprej obiskal SOZD Iskra v Ljubljani, kjer so mu predstavili samoupravno organiziranost Iskre, njeno zgodovino in proizvodno usmerjenost. Ob tej priložnosti je izrazil željo, da bi rad konkretneje spoznal samoupravljanje na kraju samem. Zato je obiskal DO Iskra Telematila.

V našo DO na Laborah je Bernard Lesauvage prispel skupaj s svojo družino in v spremstvu odgovornega urednika glasila ISKRA Dušana Željeznova. Z velikim zanimanjem si je ogledal proizvodnjo TOZD ATC, nato pa je v »kmečki sobi« Telematike postal izredno zanimiv sogovornik — spraševalec o samoupravljanju v našem združenem delu.

Njegova konstruktivna vprašanja so posegala v številne »žive« točke in podrobnosti iz konkretne prakse samoupravnih odnosov, delovanja družbenopolitičnih organizacij in seveda proizvodnje. Sorazmerno dobro poznavanje našega družbenopolitičnega sistema s strani francoskega gosta ni nenavadno, če vemo, da je član združene socialistične stranke Francije, ki se v tej deželi najbolj konkretno ukvarja s problemi samoupravljanja. Na zanimiva vprašanja sta mu odgovarjala Dušan Željeznov in Jože Smolej iz TOZD ATC.

Načela samoupravnega odločanja v našem združenem delu so gostu predstavili na primeru aktualne 2. faze reorganizacije Telematike. Aktivnosti za reorganizacijo so v teku prav te dni. Zaključena je javna razprava, ki je zajela prav vse delavce v sindikalnih skupinah v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. S svojimi pripombami, predlogi in vprašanji so delavci zamisel o novi organiziranosti izoblikovali do tiste mere, da bodo po odločitvi na referendumu lahko uresničeni vsi njihovi temeljni interesi.

Druga faza reorganizacije je seveda logično nadaljevanje prve, ko so se delavci kranjske Iskre razdelili v tri nove DO. Že groba razdelitev je prinesla nekatere pozitivne rezultate: obvladovanje proizvodnje in poslovanja je postalo manj zahtevno in bolj pregledno, interesi znotraj programsko zaokroženih DO so postali bolj enotni in s tem lažje zadovoljivi. Temu ustrezno boljši so postali tudi rezultati poslovanja, ki so kljub izredno zahtevni splošni gospodarski situaciji dovolj ugodni. Seveda je gibanja v tej smeri treba nadaljevati. Še vedno je odprto vprašanje dohodkovnih odnosov znotraj DO in nekatera druga. Kvalitetne premike na tem področju bo možno uresničiti šele po uresničitvi 2. faze reorganizacije, o čemer bodo delavci Telematike kmalu odločali na referendumu.

Gost iz Francije se je posebej zanimal za razvoj družbenega standarda in izvajanje socialne politike v DO, zlasti v smislu humanizacije delovnih odnosov, urejanja stanovanjskih problemov, izrabe prostega časa, zaposlovanja invalidnih oseb itn. Izvedel je, da DO pomembna sredstva združuje tudi v te namene, saj si jih vsako leto začrta v letni plan, loteva pa se tudi konkretnega reševanja naštete problematike v DO.

Ugledni gost je bil seveda seznanjen tudi z aktualnimi prizadevanji delavcev Telematike, ki vse svoje sile usmerjajo v proizvodnjo za izvoz in razvoj lastne tehnologije, ki bo njihovo delo napravila manj odvisno od gospodarskih gibanj v tujini in s tem omogočila večjo gospodarsko samostojnost.

Obisk iz Francije v Telematiki se je končal z zelo prisrčnim slovesom. Bernard Lesauvage je svojo pot nadaljeval v Zagreb in Beograd, kjer si je novih izkušenj o našem samoupravljanju nabral še ob pogovorih v CK ZKJ.

Kazimir Mohar

Bernard Lesauvage je predstavnikom Iskra zastavljal zelo konkretna vprašanja o problematiki in uspehih samoupravljanja.

DO Kondenzatorji ob problemu AEG

V zvezi s težkim položajem zahodnonemškega podjetja AEG Telefunken, ki je pomemben odjemalec izdelkov DO kondenzatorji v Semiču, smo za mnenje povprašali glavnega direktorja te delovne organizacije Vladimirja Zorca. Povedal nam je naslednje:

„Našo delovno organizacijo je novica o težavah AEG Telefunken presenetila, hkrati pa prizadela, saj je ta nemška firma partner, ki letno kupuje za okrog 2 milijona dolarjev naših izdelkov. Razumljivo bi izpad tolikšne dobave za DO Kondenzatorji pomenil težko nadomestljivo izgubo.

Po zagotovilih del proizvodnega programa – TV sprejemniki in zabavna elektronika firme AEG Telefunken ni vprašljiv, medtem ko je ostali del programa, skupno s kondenzatorji za odpravo RF motenj podlegel postopku poravnave v razmerju 40:60 v našo škodo. To poslovno sodelovanje poteka z nekdanjo berlinsko tovarno kondenzatorjev – Hydra, ki nam trenutno dolguje (do 10. avgusta t.l.) okrog 500.000 nemških mark. Ob uspeli poravnavi bi to za nas torej pomenilo izgubo 300.000 nemških mark. To je vsekakor draga, a dobra šala, ki nas uči, kako pomembno je bdeti nad spoštovanjem plačilnih rokov (z AEG so bili dogovorjeni na 30 dni), oz. doseči, da plačila iz tujine čimprej pridejo v državo.

Vodstvo AEG Telefunken zatrjuje, da bo poravnava zagotovo uspela (torej do najhujšega – stečaja ne bo prišlo) in da je področje kondenzatorjev kot branža na zelo zdravih temeljih. Vodstvo AEG Telefunken zagotavlja, da s plasmanom in plačili ni problemov ter bi radi, da bi takšno sodelovanje ostalo še za naprej. To je vsekakor tudi interes Iskre, zlasti DO Kondenzatorji, vendar pod pogojem, ki nalaga Iskri Commerce in AEG Telefunken, da morajo biti vse bodoče dobave po 10. septembru t.l. pred odpremo blaga iz države finančno poravnane, ali z akreditivi, ali predplačilom.

Na ta pogoj je vodstvo AEG pristalo, na Iskri Commerce pa ostaja dosledno izvajanje tega dogovora in mora bodoče pošiljke odpremiti AEG šele, ko bo dobila jamstvo, da je bilo plačilo naročenega blaga že izvršeno. Še posebno je to važno za prehodno obdobje, med 10. avgustom in do takrat, ko bo firma AEG dokončno konsolidirana in bodo znane njene poslovne in finančne usmeritve.

Če ne bo nepredvidenih sprememb to pomeni, da bodo poslovni odnosi DO Kondenzatorji tekli še naprej in upamo, da pretres v firmi AEG v Nemčiji ne bo imel za posledico zmanjšanja naročil naših izdelkov, s tem pa ostaja tudi edina možnost, da z nadaljnjim poslovnim sodelovanjem rešimo tistih 300.000 nemških mark v primeru poravnave.

Do konca septembra morajo banke in dobavitelji dati svoja soglasja poravnalnemu upravitelju na predlog za poravnavo in od odgovorov slednjih je potem odvisno: ali poravnava, ali stečaj“.

J. C.

ČETRT STOLETJA ISKRE V BOVCU

Pisalo se je leto 1957. Leto težkih možnosti za zaposlitev, posebno v manjših krajih, v manjših mestih. Med slednje vsekakor sodi tudi idilični Bovec, danes industrijsko-turistično središče pod mogočnim Kaninom in nemirno, sivo zeleno Sočo. Le tovarna pohištva »Krn« Klavže v Bovcu je v tistih časih zaposlovala nekaj delovne sile, vendar za vse ni bilo prostora. Zato so nekateri moški odhajali na delo v rudnik Rajbelj v sosednjo Italijo, nekaj pa jih je dobilo sezonsko zaposlitev pri tedanjih gozdnih upravah v Bovcu in Soči.

Ustanovitev podjetja »Trenta«

Ljudje, bogastvo Bovca, bogastvo doline Trente so uvideli, da tako ne gre več. Skupno s takratnim občinskim ljudskim odborom v Bovcu so prišli do odločitve, da je potrebno v domačem kraju poiskati nove možnosti za zaposlitev dela voljnih prebivalcev teh lepih krajev.

Tako so ustanovili kovinsko obrtno podjetje »Trenta« Bovec, z osnovnim programom kovinske galanterije. V začetku je bil prevzet utečen proizvodni program ljubljanskega »Saturnusa«, s predvideno količino 85 ton pločevine kot celotne porabe materiala.

In kaj so takrat izdelovali? Vretenca za pisalne stroje, ročaje in vogale za kovčke, markice za označevanje materialov, palice za zavese, ročaje za lonce in ponve itd.

Adaptirali so stare italijanske vojašnice, pričeli so s 300 tisoč dinarji kredita, s katerim so nabavili dve stiskalnici, lakirno kabino, stružnico in nekaj delovnih pripomočkov. Tako je pričelo 15 pionirsko zagnanih delavcev graditi temelje tovarne, ki je nudila zaposlitev in zavirala odseljevanje ljudi s tega področja.

Število zaposlenih se je večalo, proizvodnja je naraščala in tako so leta 1970 izvedli prvo večjo investicijo v dva loka industrijske hale, kjer so takrat proizvajali oljne čistilce, žepne svetilke in elektrotermične aparate, kot ključne artikle.

Združitev z Iskro

Že čez dve leti se je pokazala kriza pri možnostih za prodajo obstoječih artiklov, zato so nekaj starega proizvodnega programa opustili in navezali stike z nekaterimi zunanjimi partnerji, med njjimi tudi z novogoriško Iskro Avtoelektriko. Prav tu so videli največjo možnost nadaljnje programske usmeritve, zato so se delavci na referendumu 26.12.1973 odločili za vključitev v veliko Iskrino družino, da postanejo ena izmed temeljnih organizacij Avtoelektrike, tovarna vžigalnih tuljav.

Tako je bila leta 1974 prenešena linija vžigalnih tuljav iz novogoriške tovarne generatorjev in elektronike v Bovec. Ta program jim je omogočil hiter razvoj, ki je bil ob izrednih naporih celotnega kolektiva tudi dosežen.

Proizvodnja vžigalnih tuljav, ki predstavlja prek 60 % obsega proizvodnje je skokovito naraščala in dosegla po obsegu kot kvaliteti evropsko raven.

Milijon vžigalnih tuljav

Širok razmah avtomobilske industrije v Jugoslaviji in svetu je terjal od kolektiva bovške Iskre, kot smo omenili, velike napore. Zato tudi številke izdelanih tuljav niso presenetljive. Za primerjavo poglejmo samo nekaj teh številk. Leta 1975 so izdelali 200 tisoč tuljav, čez dve leti 320 tisoč, leta 1980 pa že milijon. Spoznali so tudi, da je edino prodor na tuja tržišča lahko porok za še hitrejšo rast in to jim je ob zavidljivi kvaliteti tudi uspelo.

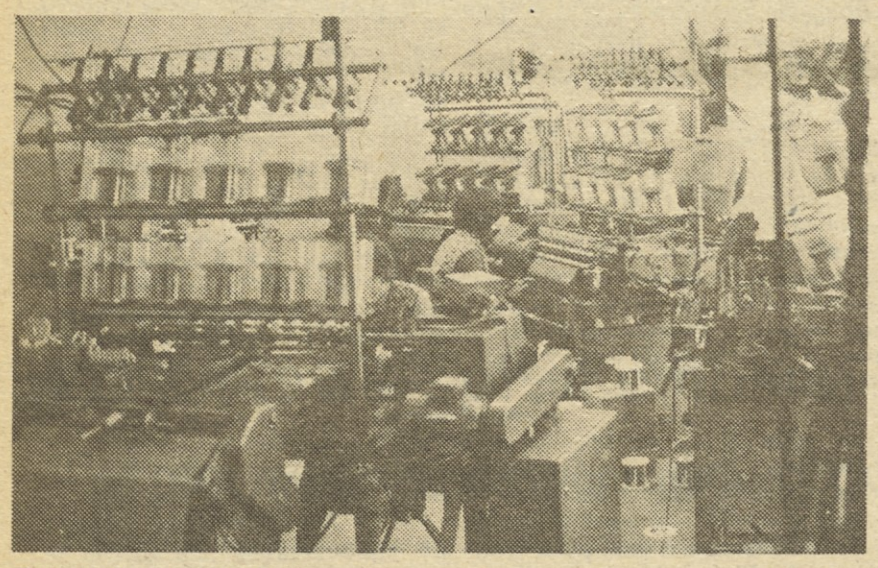

Iz navijalnice v bovski Iskri.

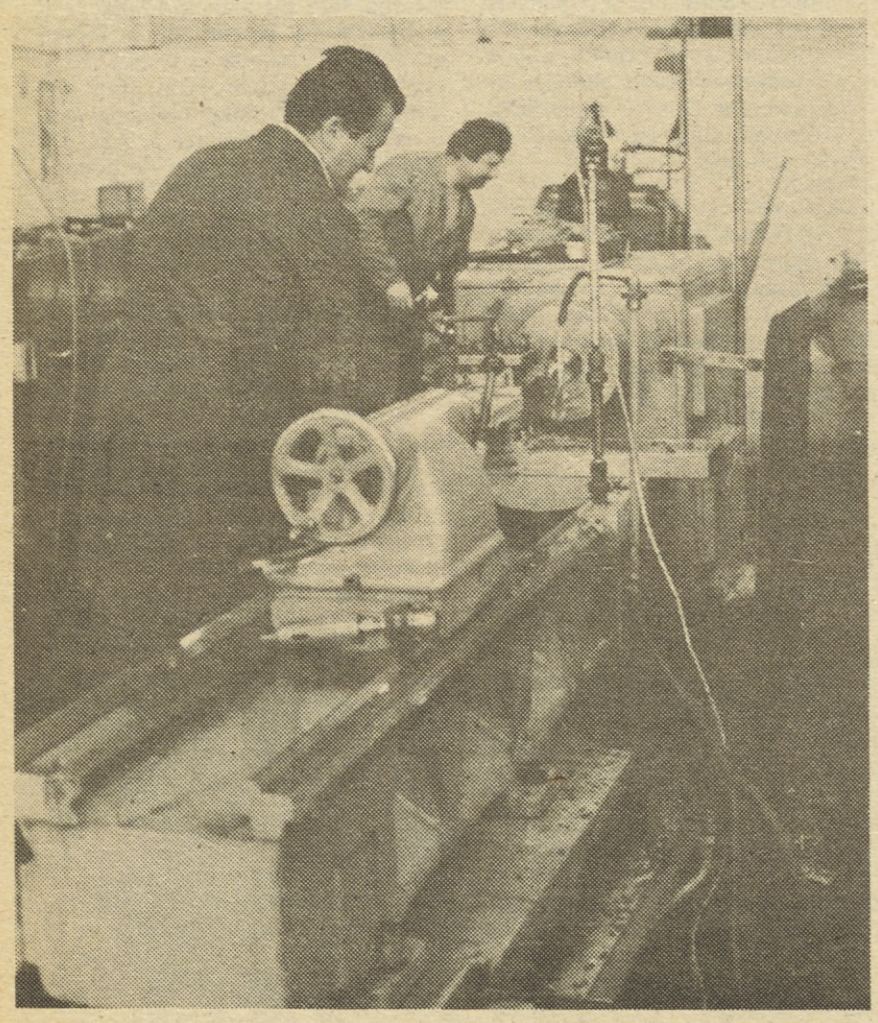

Pri delu na stružnicah.

SKUPAJ S TOVARNO 25 LET

Matija Černuta, Izidor Hrovat, Karel Piuzi, Stanko Stres, Albert Zorč, Edvard Wojčicki, Slavko Wojčicki.

Danes so Iskrine vžigalne tuljave vgrajene v avtomobile, ki prihajajo iz tekočih trakov francoskega Renaulta, Peugeota, Talbota, nemškega Volkswagna in italijanske in angleške avtomobilske industrije.

Na konvertibilnem trgu ustvarijo okrog 50 % celotnega prihodka, ob tem pa izvoz kar šestkrat presega potrebe po uvozu.

Spregovorili smo o osnovnem programu, vendar tega dopolnjujejo tudi drugi sklopi za gospodarska vozila. To so tahogeneratorji, stikala za varnostne utripalke, zadnje pozicijske svetilke, vžigalni kabli in kompleti za odpravo radiofrekvenčnih motenj.

V proizvodnem programu pa so že izdelki za opremo koles, tlačilke in diname za luči. Danes je v tem kolektivu 250 zaposlenih, ki ustvarjajo v sodobnih proizvodnih prostorih, v katerih je instalirane že za prek 100 milijonov dinarjev strojne opreme.

V letošnjem letu bo TOZD dosegla 250 milijonov dinarjev celotnega prihodka in več kot 90 milijonov dinarjev dohodka, ki je v polletju narastel za 40 %. Osebni dohodki pa so znašali v povprečju 12.000 dinarjev.

Težak gospodarski položaj v svetovni avtomobilski industriji je v zadnjih dveh letih vplival tudi na gospodarjenje v Iskri Bovec. Vendar jih to ni ustavilo. Z voljo in znanjem, ki ga ne manjka, so si naložili še večje obveznosti še bolj prodreti na tuja tržišča. To pa se jim zdaj že obrestuje, saj so prav letos odpeljali kamioni njihovih tuljav na Bližnji vzhod, prvih deset tisoč tuljav pa so »vkrcali« tudi na ladjo, ki je odplula v ZDA.

To pa še ni vse. Najlepše darilo njihovemu prazniku je gradnja obrata v vasi Soča v Trenti (povejmo, da je že pod streho), ki bo omogočil Trentarjem ostati v svoji dolini. To pa bo tudi prispevek in hkrati zahvala vsem, ki so kakorkoli doprinesli k dosedanjemu razvoju tovarne vžigalnih tuljav.

Družbeni standard

Področju družbenega standarda posvečajo v bovški Iskri posebno pozornost. Leta 1975 so zgradili sodobno delavsko restavracijo, kjer postrežejo delavcem s toplimi obroki. V počitniškem domu in v prikolicah je letos organizirano letovalo 22 delavcev z družinami.

Tudi stanovanjsko problematiko uspešno rešujejo. V zadnjih 10 letih je ta TOZD pridobila 10 stanovanj, poleg tega pa je s posredovanjem TOZD dobilo veliko delavcev stanovanja iz solidarnostnega sklada. Tu so še krediti, ki jih odobravajo za novogradnje in adaptacije. In če vse skupaj seštejemo, so v zadnjih 10 letih rešili stanovanjsko problematiko 55 delavcem.

Posebno pozornost posvečajo vzgoji lastnih kadrov. V zadnjih 10 letih so podelili 83 štipendij na vseh stopnjah študija. Trenutno štipendirajo 19 študentov in dijakov, že čez čas pa bodo dobili 5 štipendistov, ki bodo zaključili študij.

Na področju športa so najbolj aktivni, razumljivo, v smučanju. Njihovo vitrino krasijo nadvse dragoceni pokali in druga odličja. Nikakor pa ne smemo pozabiti tudi na znane odbojkarje, ki posegajo po najvišjih mestih na raznih tekmovanjih in na Iskrinih letnih športnih igrah.

Nikakor ne smemo mimo tega, da ne bi omenili tudi pevskega zbora Iskra—Bovec. Zbor šteje 23 pevcev, od teh pa je kar 12 zaposlenih v tej TOZD. Pokroviteljstvo nad zborom je Iskra prevzela leta 1974.

Čestitke ob jubileju

Tovarna živi s krajem, kraj živi s tovarno. Podajata si roki. Od skromnih začetkov pred 25 leti v pustih, temnih prostorih, dela in ustvarja danes 250 delavcev na 5300 kv. metrih svetlih in zračnih površinah, to pa priča o intenzivni rasti v obdobju po priključitvi k Iskri. Nekoč so odhajali v svet ljudje, danes odhajajo njihovi izdelki.

Kolektiv Iskre — Avtoelektrike se z iskrenimi čestitkami pridružuje praznovanju vašega 25-letnega jubileja.

Marko Rakušček

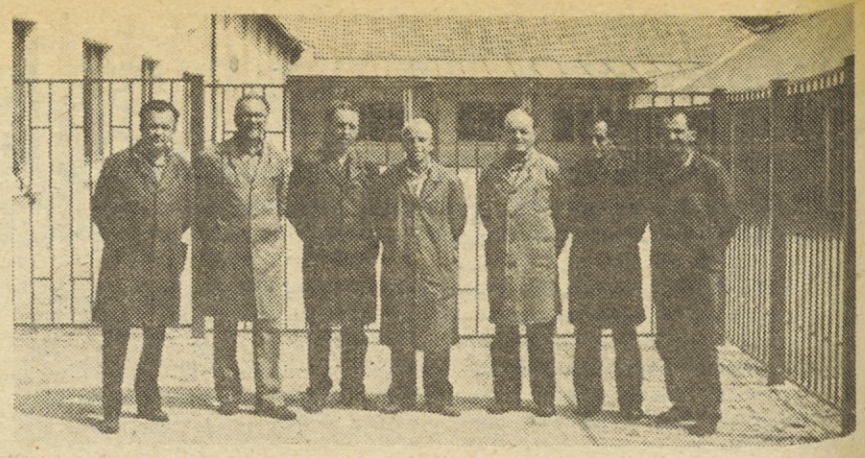

Prvih sedem delavcev v TOZD Vžigalne tuljave.

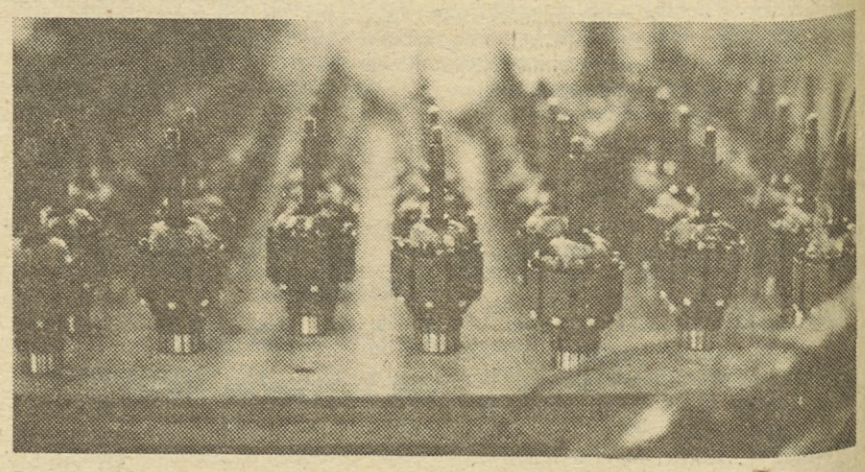

Rotorji za kolektorske elektromotorje.

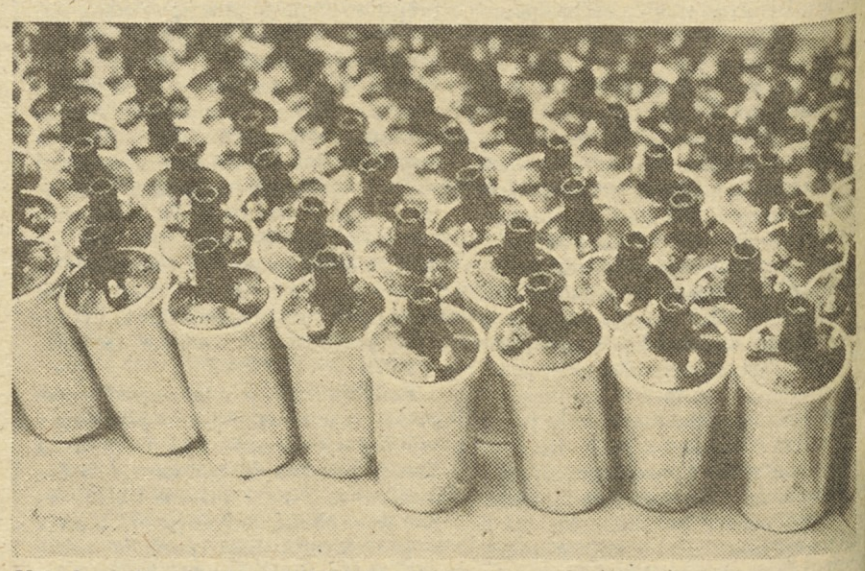

Vžigalne tuljave – glavni izdelek bovške Iskre.

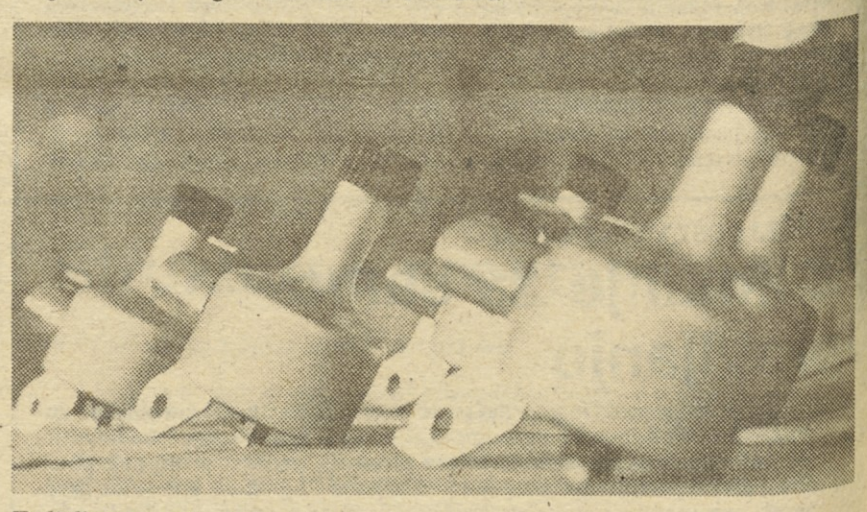

Tudi diname za dvokolesa delajo v Bovcu.

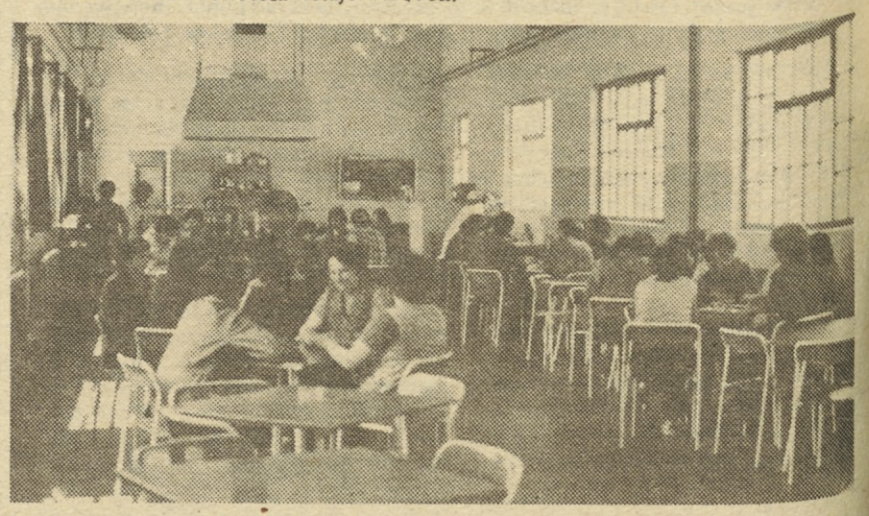

V sodobno urejeni delavski restavraciji v Bovcu.

Priložnostna razstava ob 25-letnici.

TRIDESET LET ISKRINEGA PREDSTAVNIŠTVA V BEOGRADU

Iskrino predstavništvo v Beogradu proslavlja letos tri desetletja izredno uspešnega dela — od pionirskih začetkov, ko smo v našem glavnem mestu odprli leta 1952 prvo Iskrino prodajalno v Jugoslaviji, do zdaj, ko je v predstavništvu zaposlenih skoraj petsto ljudi, ki skupno ustvarijo približno polovico Iskrinega prometa na domačem tržišču. V beograjskem predstavništvu se zavedajo, da v obdobju zaostrenih gospodarskih pogojev ne bi kazalo kljub tako visokemu jubileju organizirati kakšnega dragega slavja, menijo pa, da je le prav, če na neki skromni slovesnosti obudijo spomine na prehojeno pot, hkrati pa tudi že pomislijo na prihodnjost. Najverjetneje bo to skromno slavje na dan osvoboditve Beograda, to je 20. oktobra. —

Iskrina prisotnost na srbskem tržišču sega v leto 1952. Takrat smo v palači Albanija, nedaleč od sedanjega predstavništva odprli majhno trgovinico. Eden prvih Iskrašev v Beogradu je bil Radivoje Tomić ali Čano, kot mu pravijo. Spominja se, da so bili takrat v prodajalni zaposleni trije prodajalci ter vodja prodajalne, vodja predstavništva in sekretar.

Šest let po otvoritvi prodajalne — leta 1958 — so se morali preseliti v Takovsko ulico. Tam so imeli predtavništvo, prodajalno, skladišče, pridružili pa so se jim tudi monterji. V Takovski so bili do leta 1966, »ko so nas vrgli na cesto«, se spominja nekdanji vodja Iskrinega predstavništva v Beogradu Vukota Samarđić.

Preselili so se na Obiličev venac, kjer so še zdaj, seveda s tem, da so iz leta v leto dokupovali kakšno stanovanje, sobico, hodnik.

Na Obeličevem vencu so Iskrini prostori domala v vseh nadstropjih te visoke in na zunaj ugledne hiše. Naše pisarne so pomešane med zasebna stanovanja, skratka nerednemu obiskovalcu beograjskega predstavništva se kaj lahko pripeti, da bo taval od nadstropja do nadstropja in iskal neko Iskrino enoto.

Nič bolje se ne godi Iskrinem serviserjem. Začetki servisiranja segajo v leto 1961. Takrat je Iskra ustanovila v Beogradu, in sicer v Takovski ulici skupino serviserjev, ki je skrbela za vzdrževanje. Sami začetki servisno-montažne dejavnosti segajo v leto 1954. Serviserji delajo zdaj v Beogradu na treh lokacijah, poleg tega pa sta v okviru beograjskega predstavništva tudi servisa v Kragujevcu in Kraljevu. Skupno je zaposlenih v teh petih servisnih delavnicah nekaj manj kot sto ljudi, od tega 54 serviserjev.

Iskra ima zdaj v Beogradu skupno štiri industrijske prodajalne, vse pa so v najemnih prostorih. Poleg tega sodijo v njihovo predstavništvo tudi prodajalne v Zaječarju, Kraljevu in Kragujevcu.

Regionalno skladišče je prav tako v najemnih prostorih. Je v naselju Železnik blizu Beograda. Skladišče meri okoli 1000 kv. m, mesečna najemnina pa je 120.000 dinarjev.

Z visokimi najemninami se borijo tudi v računalniškem oddelku. Trenutno delajo na štirih lokacijah, vsota, ki jo morajo odšteti vsako leto za prostore, pa je več kot grozljiva — nad pol stare milijarde dinarjev. Po združitvi Iskre in Delte je zdaj v Beogradu približno sto delavcev, ki delajo na področju računalništva.

Samostojno lokacijo ima v Novem Beogradu tudi predstavništvo Avtomatike, ki zdaj že najtesneje sodeluje — tudi organizacijsko — s predstavništvom celotne Iskre.

Če boste morebiti seštevali vse lokacije, na katerih zdaj delujemo v Beogradu, boste prišli do številke 13. Je sploh potrebno komentirati, kako vpliva takšna razdrobljenost na samo delo Iskrašev v Beogradu in ne nazadnje tudi na številne stroške, ki spremljajo takšno razcepljenost. Gotovo ne.

Sedanji direktor beograjskega predstavništva Dragoljub Vuković in nekdanji direktor Vukota Samardžič se spominjata, da je beograjsko predstavništvo večino svojega ostanka dohodka vložilo v otvoritev Iskrinih predstavništev v Prištini, pa v Novem Sadu in v Nišu, v prepričanju, da bodo tudi enkrat sami prišli na vrsto. Upravičenost njihovih investicij v razširitev predstavniške mreže v SR Srbiji se je kmalu pokazala za pravilno, toda sami so še vedno pri nesrečni številki 13.

Vodilni delavci našega predstavništva v Beogradu med razgovorom.

Radivoje Tomić-Čano.

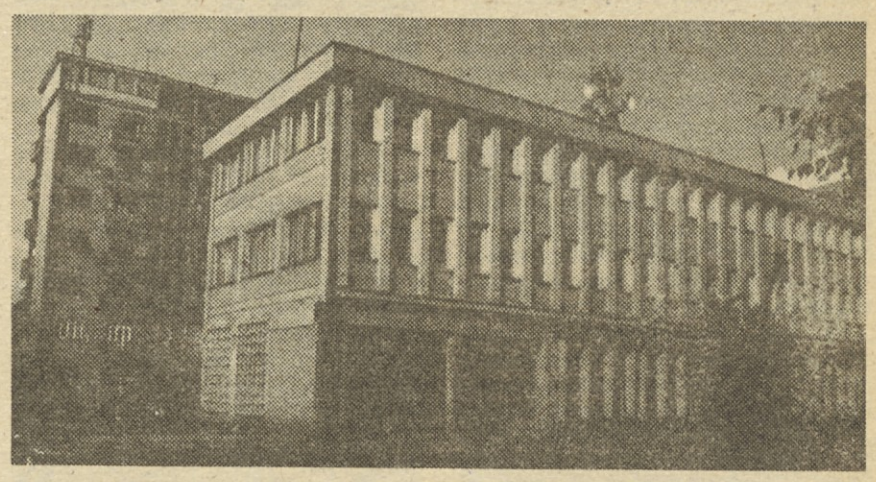

Tu je bilo od 1958. do 1966. Iskrino predstavništvo.

Edini Iskrini servis v lastnih prostorih.

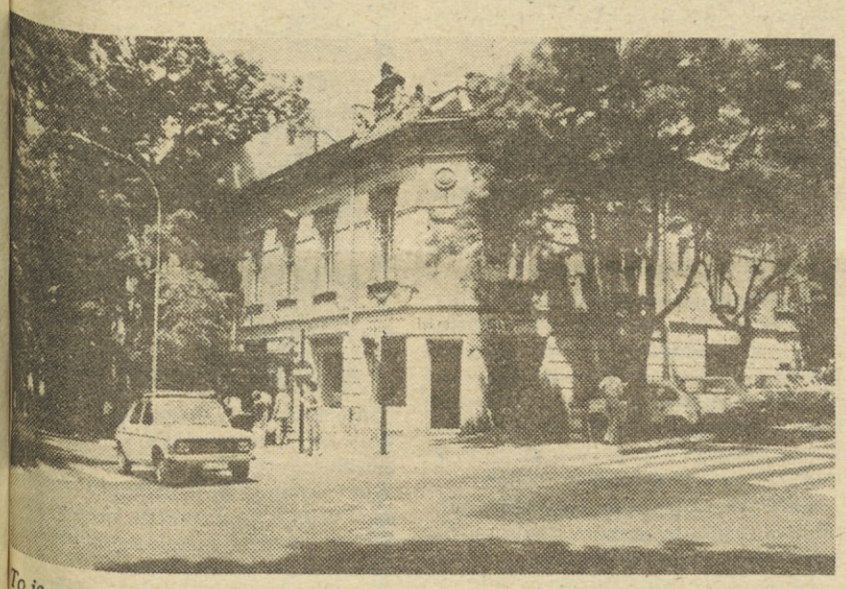

To je ena izmed štirih Iskrinih prodajaln v Beogradu.

V poslopju na Obilićevem vencu je naše predstavništvo od l. 1966.

Ob tem pa se tudi zavedajo, da v sedanjih težkih časih nimajo večjih možnosti za »skupno streho«,« obenem pa tudi vedo, da tudi drugi v Beogradu čakajo na boljše investicijske čase, takrat pa bi lahko njihove želje spet splavale po vodi, tako kot so že ničkolikokrat. »Menim, da je skrajni čas«, poudarja direktor Vukovič, da celotna Iskra in ne samo Iskra Commerce, končno le nekaj ukrene na področju reševanja prostorske problematike beograjskih Iskrašev. To gotovo ni le problem Iskre Commerce, kajti nas v Beogradu poznajo kot Iskro ne pa kot Iskro Commerce ali neko Iskrino proizvodno delovno organizacijo.«

Iskra Commerce je aprila letos že poslala prošnjo Zavodu za izgradnjo mesta Beograda, da določi lokacijo za izgradnjo Iskrinega poslovnega prostora. Možnosti so predvsem v Novem Beogradu, kajti Staro mesto je že zasedeno ali pa bila gradnja zaradi rušitve starih poslopij predraga. Beograjski Iskraši poudarjajo, da bi v težko pričakovano novo poslopje preselili vse službe, razen, kot pravijo, »špice komerciale«. Ta bi še naprej ostala na Obeličevem vencu 26, saj je ta lokacija v najstrožjem delu mesta in tako tudi najbolj primerna prav za komercialne posle.

Ne bo odveč, če pogledamo tudi organizacijsko strukturo beograjskega predstavništva. V samem predstavništvu so imeli do pred nekaj meseci dva sektorja in sicer sektor široke potrošnje, repromateriala in investicijske opreme ter sektor telefonije. Z novo organizacijo se je predstavništvo organiziralo na šest sektorjev, in to telefonije, opreme, računalnikov, opremljanja investicijskih objektov, široke potrošnje in repromateriala. Imajo tudi splošni sektor.

V tem zapisu ob 30-letnem jubileju Iskrinega predstavništva ne bi naštevali rezultatov poslovne uspešnosti tega kolektiva: zadostuje že, če ponovimo, da opravlja beograjsko predstavništvo okoli polovico skupnega Iskrinega prometa na domačem trgu.

Nikakkor pa ni to predstavništvo pomembno samo na prodajnem montažnem in servisnem področju. Njihovi komercialisti namenjajo vso pozornost tudi nabavni funkciji, torej preskrbi Iskrinih proizvodnih organizacij z reprodukcijskimi materiali. Stalne stike imajo tako na primer z železarno Smederevo, Borskim bazenom, Tovarno kablov v Svetozarevu in še in še bi lahko naštevali. Pomembna naloga je tudi skrb za premoščanje finančnih problemov z zagotavljanjem kratkoročnih ali dolgoročnih sredstev.

Razdelitev na temeljne organizacije — na Marketing, Prodajo in Servis — je precej razcepila tudi njihovo družbenopolitično dejavnost. Trenutno imajo tri osnovne organizacije ZK in dve osnovni organizaciji sindikata. Mladinska organizacija je pred meseci nehala delovati. Kljub razdrobljenosti pa vidijo najhujši problem za normalno samoupravno delovanje v neobveščenosti. Pogosto se dogaja, kot pravijo, da njihovi delegati ne dobivajo gradiv, če pa že pridejo, so vedno prepozna in nimajo časa, da bi določeno problematiko preučili na zborih delovnih ljudi.

No, tega, da bi morala Iskra izdajati glasilo v srbohrvaškem jeziku, ki bi ga prejemali Iskraši po drugih republikah, tokrat ne bi načenjali.

Omenili smo, da bi si beograjski Iskraši na slovesnosti ob svojem 30-letnem jubileju začrtali tudi pot za delo v prihodnje. Direktor Vuković je perspektivo Iskrinega beograjskega kolektiva na kratko nakazal takole: »Prepričan sem, da mora beograjsko predstavništvo najtesneje slediti Iskrinim težnjam po prestrukturiranju proizvodnih programov. Sedanje in bodoče strokovne kadre moramo zato tembolj specializirati v smeri telekomunikacij (ta sektor zdaj zaposluje 19 strokovnjakov, njihov letni plan pa je približno 1,2 milijardi dinarjev), računalništva in avtomatizacije različnih procesov. Naša prihodnost je torej v prodaji, montaži in vzdrževanju profesionalnih izdelkov.«

Lado Drobež

DO TELEMATIKA — TOZD TEA

Začetek redne proizvodnje telefonskega aparata ETA 80

V TOZD telefonski elementi in aparati je pred dnevi stekla serijska proizvodnja novega elektronskega telefonskega aparata ETA 80, ki se od dosedanjih razlikuje, tako po tehnični, kot oblikovni izvedbi in vzbuja veliko zanimanje kupcev na tujem in domačem trgu. ETA 80 so razvili domači strokovnjaki, obliko zanj pa je napravil oblikovalec Davorin Savnik.

Živimo v času, ko si življenja brez telefona skoraj ne znamo več predstavljati. Iskra je že pred več kot tridesetimi leti znala prisluhniti potrebam časa, ko je v proizvodnje vpeljala prvi telefonski aparat ATA 1. Vzporedno z razvojem potreb in možnosti so kasneje nastale številne nove in izboljšane izvedbe Iskrinega telefonskega aparata. V preteklih desetletjih, in še posebej v zadnjih letih, so bili na področju Iskrine telefonije uresničeni veliki razvojni in tehnološki koraki, saj so klasične elektromehanske telefonske sisteme zamenjali elektronski, na obzorju pa je popolna digitalizacija sistemov.

TOZD Telefonski elementi in aparati je danes največji proizvajalec telfonskih aparatov v Jugoslaviji. S svojimi izdelki je zastopana na vseh kontinentih sveta, v Jugoslaviji pa praktično ni krajev, kjer bi ne bilo Iskrinega telefona. Na področju proizvodnje telefonskih aparatov ima danes Iskra izredno bogate izkušnje. Ima tudi strokovnjake, ki so sposobni ustvarjanja in razvijanja sodobne telefonske tehnike v sodobnih oblikah. Trenutni razvojni in oblikovni vrh Iskrinega telefonskega aparata pomeni prav ETA 80.

S svojo novo in sodobno obliko ETA 80 ponazarja, da aparat ni več klasičen in da njegova notranjost ne potrebuje veliko prostora. Z ozirom na to, da so uporabljena integrirana vezja, lahko kljub majhni razsežnosti ohišja, vse elemente spravijo v aparat. Razvoj tega aparata gre v smeri zmanjševanja števila elementov v aparatu in končni cilj je, da bi bil aparat eno samo integrirano vezje. Ostala naj bi le še peščica zunanjih elementov, s katerimi bo možno dosegati regulacijo določenih lastnosti, glede na želje kupcev. Iskrini strokovnjaki so že blizu uresničitve te faze. Gre za monolitno vezje, katerega razvoj je v zaključni fazi, oz. v fazi preiz-

(Nadaljevanje na 6. strani)

V redni proizvodnji je izvedba ETA 80 s številčnikom.

SINDIKALNA KONFERENCA ISKRE KIBERNETIKE

Z odgovornim delom iz težav

V petek, 3. septembra 1982, se je v Kranju sestala sindikalna konferenca DO Iskra Kibernetika — Člani konference so obravnavali aktualne gospodarske odnose in podaljšali obravnavo dokumentov za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije

Aktualne gospodarske odnose v Kibernetiki po reorganizaciji sta predstavila glavni direktor Peter Kobal in vodja delovne skupnosti Komerciala Jože Tomšič.

Poslovanje Iskre Kibernetike je v prvem polletju potekalo v znamenju izvajanja reorganizacije kranjske Iskre, je v uvodu dejal direktor P. Kobal. Vrsta dejavnosti še vedno poteka skupno. Z novim letom pa bo razdeljeno tudi sedanje računovodstvo, nujno bo treba razdeliti tudi skupna skladišča repromateriala. Do konca leta in v prihodnjem letu bo preseljen tudi pretežni del proizvodnje Telematike, s tem se bodo sprostili prostori v Savski loki, ki so namenjeni predvsem nadaljnjemu razvoju DO Kibernetika in DO ERO.

Glavna naloga delavcev Kibernetike je izpolnjevanje proizvodnih obveznosti, saj jih je močno prizadel novi devizni zakon, s katerim so ustvarjene konvertibilne devize zelo okrnjene. Predvidevajo, da bo proizvodnja do konca leta dobro oskrbovana z repromateriali. Letos naj bi Kibernetika izvozila za 25 milijonov dolarjev izdelkov, od tega 20 milijonov na konvertibilno področje, torej ima dobre možnosti za ustvarjanje deviznih sredstev. Velik izvozni skok na konveritibilni trg je napravila Tovarna Vega. Tudi ostale načrtovane obveznosti DO Iskra Kibernetika zadovoljivo izpolnjuje.

Letošnji izvozni plan mora Iskra Kibernetika izpolniti tudi po strukturi, da se bo tudi v letu 1983 lahko približala zastavljenim ciljem. Prodaja njenih izdelkov poteka ugodno, le pri Vegi se prodaja delno ustavlja, ker ima šolstvo manj denarja za nakup njenih proizvodov. Zato je predvidena precejšnja programska preusmeritev Vege za še večji izvoz, tako da niso predvidene večje težave.

Iskra Kibernetika ima zelo delikatno proizvodnjo, zato mora čim več vlagati v tehnologijo, da bo le—ta rentabilna in sodobna. Pomembna naloga za prihodnje obdobje je skrb za hitro osvajanje novih izdelkov. Sedanji proizvodni program bo Kibernetika obnavljala in vanj vnašala novosti ter njegove komponente sestavljala v sisteme in naprave, s čimer si bo zagotavljala večjo uspešnost doma in v tujini.

Razvojno inovacijske kapacitete so v kranjski Iskri zelo razdrobljene. Zato bo Iskra Kibernetika v začetku leta 1983 osnovala samostojno raziskovalno enoto, pri čemer gre za načrtno usmerjanje in delo na projektnih nalogah za hitrejše osvajanje novih proizvodov. Vzporedno bo treba v Kibernetiki organizirati inženiring projektivno dejavnost, ki naj v prvi fazi zagotavlja povezovanje tovrstne proizvodnje (oprema za ladje, žerjavna in stikalna tehnika, program za šole, tehnološka oprema Orodjarne idr.). Iz tega se bo razvila obsežna proizvodnja , ki bo zagotavljala opremljanje TOZD v Kibernetiki s sodobno tehnološko opremo, s čimer bodo prihranjene dragocene devize, kasneje pa tudi prodor na domači in tuji trg.

Prvi izdelek, ki ga bo Kibernetika skušala spraviti na trg v dobrem letu dni, bo novi osciloskop s tekočekristalnim zaslonom ISKRASKOP LCD. Prototip bo predstavljen na letošnji Elektroniki v Ljubljani. Mini osciloskop je bil razvit v sodelovanju z Inštitutom Jožef Štefan ter s strokovnjaki TOZD: RTC, Merilne naprave, Instrumenti in Orodjarna.

Pri razvoju so bile angažirane tudi: DO v ustanavljanju Iskra Mikroelektronika, TEI Horjul, HIPOT Šentjernej in Fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani. Končna montaža novega osciloskopa bo stekla v letu 1983 v Tovarni merilnih instrumentov v Otočah. ISKRASKOP LCD bo namenjen predvsem izvozu, saj podoben izdelek proizvaja le neka angleška firma. V Kibernetiki predvidevajo tudi nadaljnje raziskave na tem področju.

V LETU 1983 BISTVENO VEČJI IZVOZ NA KONVERTIBILNI TRG

Že v maju so v Kibernetiki začeli pripravljati zasnove planov za leto 1983. Načrtovanje poteka drugače kot v preteklih letih, saj odločno postavljajo v ospredje predvidene devizno bilančne pozicije temeljnih organizacij oziroma DO. Izvoz na konvertibilno področje bo za 30 odstotkov večji kot letos (okrog 26 milijonov dolarjev), izvoz na kliring bo podoben kot letos ali še večji. Skupno bo torej Kibernetika izvozila za 31 do 32 milijonov dolarjev. Ta naloga bo za delavce Kibernetika in DO Iskra Commerce gotovo najtežja, zlasti še zato, ker v prihodnjem letu še ni moč pričakovati, da bi združeno delo lahko razpolagalo z več devizami, razen če bi se dogovorili o selekcioniranem koriščenju ustvarjenih deviz po branžah.

Po teh načrtih bo Iskri Kibernetiki zmanjkalo od 3 do 3,5 milijona dolarjev za potrebe repromateriala, za neblagovne odlive, za odplačila komercialnih posojil in za združevanje z ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci (slednjih potreb bo okrog en milijon dolarjev). Nekaj manjkajočih deviz bomo lahko pridobili z združevanjem. V TOZD si prizadevajo za nadomestitev uvoznih materialov z domačimi. Povečati bo treba aktivnosti za nabavo repromateriala na vzhodnih trgih ter sodelovanje v maloobmejnem prometu z Italijo in Avstrijo, s čimer naj bi v letu 1983 ustvarili vsaj 700.000 dolarjev priliva.

Zaposlovanje bo v Kibernetiki omejeno na najnujnejše kadre za potrebe razvojne dejavnosti, štipendiste in delavce, ki se bodo vrnili iz JLA. Vsi tisti delavci, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitev, naj bi se sčasoma upokojili. Ustvarjati je treba take odnose, da bo delo dobilo neko veljavo, da bomo prekinili z nedisciplino, saj vsa opozorila in deklaracije ne zaležejo dosti, je poudaril Peter Kobal. V Jugoslaviji pa je blizu 800 tisoč brezposlenih ljudi.

NEREALNO NAČRTOVANJE NEKATERIH TOZD

Kljub preseganju preteklih navad pri načrtovanju in prebijanju skozi težave je še vedno prisotno neodgovorno ravnanje pri pripravi planov TOZD za leto 1983. Take TOZD v Kibernetiki skušajo prepričati, da ni nobenega deviznega žaklja za financiranje teh »planov«. Z izvozom ustvarjene devize bodo v Kibernetiki še vedno združevali na nivoju DO in jih usmerjali na področja, ki dajejo največje učinke. Usmerjane bodo tudi devize za potrebe TOZD skupnega pomena (Orodjarna, Vzdrževanje, RTC in v pretežni meri tudi TSD). V tem tednu bo v Kranju sestanek z delavci Iskre Commerce, na katerem bodo skušali specificirati izvozne načrte TOZD v Kibernetiki za leto 1983.

V nadaljevanju je direktor Peter Kobal obširno spregovoril o poteku investicijske dejavnosti. Nekateri projekti bodo realizirani že letos, potrjen je tudi elaborat za povečanje proizvodnje števcev; s pripravami na gradnjo naj bi pričeli v decembru. Vzporedno tečejo priprave za gradnjo skladišča kemikalij. Pričelo se je urejanje obrežja ob Savi, ki mu bo sledila prestavitev ceste od zidu na rob obrežja, kasneje pa izgradnja parkirišča in postavitev nove ograje, s čimer bodo Iskrini objekti v Savski loki dobili lepšo podobo. V Vegi naj bi pridobili nekaj prostora z boljšo ureditvijo in postavitvijo šotora za embalažo.

V zaključni fazi je elaborat za razširitev dejavnosti Tovarne merilnih instrumentov v Otočah.

Opozoril je tudi, da bo treba v prihodnje bolj racionalno izkoriščati osnovna sredstva, ki so sedaj izkoriščena komaj 60-odstotno. Nabava nove opreme bo v prihodnje zelo omejena. Zato je pred Orodjarno in Vzdrževanjem vrsta nalog za uspešno premagovanje in nadomeščanje manjkajočih kapacitet z domačo tehnologijo in izvirnimi rešitvami. V zadnjem času, je dejal inž. Kobal, imamo še vedno poskuse odločnega zapiranja nekaterih TOZD, zato se težko sporazumevamo. Če ne bo šlo z lepa, bo treba uporabiti tudi druga sredstva za premagovanje teh pojavov, saj ne gre za sredstva, ki so last nekoga, temveč za skupna sredstva. Vsi odgovarjamo za njihovo racionalno izkoriščanje.

Družbenopolitični odnosi in klima v kolektivih je po oceni ugodna, je povedal Peter Kobal. Vse več delavcev spoznava, da se iz problemov in sedanjega težkega položaja lahko izkopljemo le sami. Le z odgovornim delom bo mogoče zagotoviti zanesljivo prihodnost Kibernetike in izpolniti zastavljene naloge.

RAZPRAVA O DOKUMENTIH ZA 10. KONGRES ZSS ŠE NI V CELOTI STEKLA

V drugem delu konference, udeležila se je je le polovica članov, naj bi obravnavali potek obravnav pred 10. kongresom Zveze sindikatov Slovenije in sprejete pripombe na predloge kongresnih dokumentov. Vodstva osnovnih organizacij sindikata v dogovorjenem roku (25. avgust) niso pripravile razprav, izjema sta osnovni organizaciji Tovarne Vega in delovne skupnosti ATS, ki sta gradiva obravnavali. Predsednik sindikalne konference Kibernetike Anton Čuda je navzoče opozoril, da se večje TOZD niso odzvale na pobude, da bi vsaj tam organizirali obravnave o aktualnih vprašanjih.

Podpredsednica konference Metka Marinšek, ki je tudi delegatka 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, je člane opozorila, da imajo v vseh temeljnih organizacijah določene probleme, zato je nujno, da jih obravnavajo v luči kongresnih dokumentov in s tem prispevajo, da bodo bodoče usmeritve Zveze sindikatov Slovenije resnične prave. Rok za oddajo pripomb je podaljšan do 10. septembra 1982, javna obravnava bo zaključena 15. septembra.

Alojz Bo

TOZD KERAMIKA

Močno izkoriščene notranje rezerve

Poslovanje tovarne v I. polletju 1982 je dalo dobre rezultate glede na težak gospodarski položaj, pomanjkanje deviz in glede na vložena sredstva. Celotni prihodek smo povečali z indeksom 157 v primerjavi z enakim obdobjem leta 1981, dohodek pa z indeksom 153. Enako povečanje velja za čisti dohodek.

Računajoč rast v uspešnosti poslovanja v letu 1981, ko je bil dohodek za 10 % večji kot leta 1980, je tudi letošnja rast velika in notranje rezerve v takem obsegu bodo kmalu pošle. Ker je govora o notranjih rezervah je prav, da omenimo, da je opisana rast letošnjega prihodka in dohodka dosežena skoraj izključno na njihovi podlagi. V dobrem letu in pol nismo uspeli pridobiti že odobrenih in novih sredstev za prostorsko sanacijo in obnovo ter modernizacacijo opreme. Oprema je še vedno v celoti odpisana,nezanesljiva in še bolj iztrošena kot pred dvema letoma, ko smo ugotavljali, da ni sposobna za zahteven obseg in kvaliteto proizvodnje.

Kljub veliki rasti celotnega prihodka in dohodka pa s poslovanjem znotraj TOZD nismo zadovoljni. Ob nenehnih proizvodnih zastojih, ki povzročajo velike izpade dohodka od izvoza in manjšajo delovno moralo, smo imeli izredno veliko stroškov s popravili, ki so za 9 milijonov din višji od načrtovanih.

Za to vsoto in še dodatno za izpad dohodka zaradi zastojev, smo imeli nižje sklade, oz. so ti minimalni.

Fizični obseg proizvodnje, ki tudi skokovito narašča in znaša skoraj 400 milijonov kosov izdelkov ni akumulativen, saj prek 70 % vseh izdelkov izvozimo prek finalistov v okviru delovne organizacije. Ob upoštevanju, da znaša povprečna cena enega našega izdelka (seveda je po strukturi zelo različna) le 0,19 din, v izvozu pa komaj 0,046 din, tudi največji in najdražji izdelki, ne morejo zagotoviti visoke akumulacije.

Tudi cene na domačem trgu v večini primerov niso najbolj ustrezne, oz. ne morejo pokriti vsega izpada akumulacije v izvozu.

Kljub 50 % rasti smo v zaostanku za našimi zelo optimistično postavljenimi plani. Zaostanek je v obsegu skoraj mesečnega poslovanja. Največji vzrok je v okvarah naprav in strojev, pomanjkanju rezervnih delov, orodij in tudi surovin. Izpadel pa je v glavnem domač — akumulativni trg, saj so nam izvozne obveznosti važnejše pa še tam se pojavljajo težave.

V I. polletju smo imeli zaradi iztrošenosti v večji okvari 21 strojev, ali 25 % od vseh v tovarni, ki so povzročili skupno za 19 dni zastojev v proizvodnji. Vrednostno znaša izpad 10.265 tisoč dinarjev. Izpadi zaradi pomanjkanja surovin in orodij so bili tudi veliki, vendar smo jih z organizacijskimi ukrepi zmanjšali.

Keramična proizvodnja je procesna in zelo zahtevna tako, da vsak zastoj povzroči velike motnje v procesu v daljšem časovnem obdobju. Za preprečevanje hujših izpadov smo se posluževali triizmenskega dela z nadurnim delom, dela v sobotah in nedeljah. Tak način proizvodnje pa je izredno drag in povzroča v finančnem pogledu več negativnih učinkov, kot bi želeli.

Proizvodnja na treh lokacijah povzroča še dodatnih 6 milijonov dinarjev stroškov, svoj del pa prispeva velik odstotek bolniških izostankov, saj dosegajo temperature v delavnih prostorih tudi več kot 40 stopinj C.

Številčno so podatki I. polletja naslednji:

	real. I-VI 81	real. V-VI 82	IND v 000 din
Proizvodnja	44.819	59.161	132
cel. prih.	45.489	71.318	157
por. sredstva	24.529	39.322	160
dohodek	20.959	31.995	153
Čisti dohodek	14.448	22.101	153
Bruto os. doh.	13.183	18.470	139
štev. zaposlenih	178	187	105

(Nadaljevanje na 8. strani)

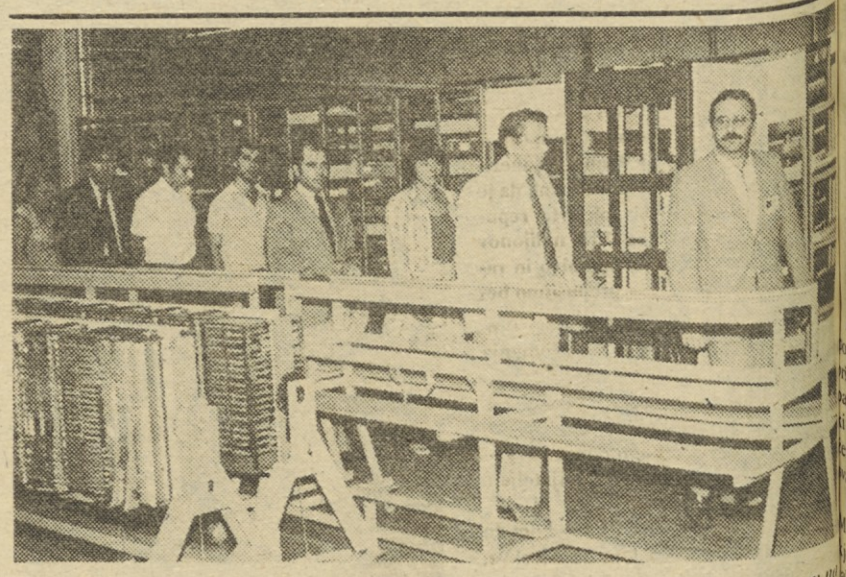

V petek, 3. septembra so Iskro Telematiko obiskali predstavniki tujih delavcev na Švedskem. Gostje, zbrani iz desetih držav, so se mudili v Sloveniji na povabilo RK SZDL. Na Laborah so si ogledali proizvodnjo avtomatskih telefonskih central, telefonskih elementov in aparatov, v razgovorih pa so se najbolj zanimali za družbeni standard delavcev, delovne razmere, plačilo po delu ter našo sindikalno dejavnost.

Začetek redne proizvodnje telefonskega aparata ETA 80

(Nadaljevanje s 5. strani)

kušanja. Vezje so razvili strokovnjaki v Mikroelektroniki v sodelovanju z Elektrofakulteto. Aparat z monolitnim vezjem v obliki ETA 80 se bo imenoval ETA 800.

Toda ostanimo še pri aktualnem aparatu ETA 80! Bistveno se razlikuje od vseh dosedanjih, zlasti, kar zadeva njegove oblikovne in konstrukcijske dosežke. Oblika ETA 80 je bila nagrajena na Bienalu industrijskega oblikovanja v Ljubljani in na sejmu v Hannovru. Z uvedbo aktivnih elektronskih komponent je elektroakustični del telefonskega aparata izdelan tako, da sta sprejem in oddaja skoraj neodvisna od oddaljenosti aparata od telefonske centrale. Klastični ogleni mikrofon je v ETA 80 zamenjal nov elektrodinamični mikrofon,ki s časom ne spreminja tehničnih lastnosti, je klimatsko manj občutljiv, pogovor je bistveno manj popačen.

Proizvodnja aparata ETA 80 je nekoliko kasnila, čemur so bile vzrok določene težave z novo tehnologijo. Zamudi je bila kriva tudi nepravočasna dobava orodja, domačega in uvoženega. Ti problemi so zdaj v glavnem odpravljeni.

Prototip je bilo treba neštetokrat sestaviti in razstaviti.

Aparat ETA 80 bo postal vodilni izdelek v proizvodnji TOZD Telefonski elementi in aparati. Poleg tega bodo v proizvodnji obdržali še aparat ETA 30. Ostale aparate iz doslej izredno širokega proizvodnega programa bodo izdelovali le v manjših količinah. Zoženje proizvodnega programa, oziroma preusmeritev na proizvodnjo najbolj akumulativnih izdelkov, naravnanih predvsem na izvoz, bo nedvomno prispevala k boljšim poslovnim rezultatom. Letos nameravajo izdelati 50.000 aparatov ETA 80, v plan za leto 1983 pa so jih zapisali kar 216.000. To je vsekakor lepa številka!

Trenutno je v redni proizvodnji le izvedba ETA 80 s številčnikom. Izvedbo s tastaturo, ki se bo imenovala ETA 85, bodo začeli izdelovati prihodnje leto. Kot že omenjeno, se bo naslednja generacija telefonskega aparata v tej obliki imenovala ETA 800. Vsebovala bo monolitno elektroakustično in pozivno vezje. Strokovnjaki iz TOZD Telefonski elementi in aparati predvidevajo, da bo ta izdelek dokončno razvit in pripravljen za proizvodnjo še do konca letošnjega leta.

Z izvedbo ETA 800 Iskra dokaj uspešno sledi razvojnim dosežkom tujih firm. Glede na to, da gre za domač razvoj, prilagojen našim razmeram in potrebam, je razvoj telefonskega aparata z elektronskim vezjem v monolitu, gotovo pomemben dosežek Iskrinih strokovnjakov v sodelovanju z domačimi razvojnimi inštituti. Posebej velja poudariti, da pri razvoju ETA 800 niso uporabili tujih serijskih integriranih vezij, pač pa so razvili svoja in jih prilagodili domačim potrebam. Ker bo nova integrirana vezja proizvajala Mikroelektronika, bo proizvodnja Iskrine telefonije v prihodnosti tudi manj odvisna od uvoza.

Kazimir Mohar

Ob odhodu v pokoj

Prišel je čas, ki sem se ga po eni strani veselil, če pa povem po pravici tudi bal. In 15. avgusta sem se poslovil od Iskre, ki mi je dajala vsakdanji kruh vso mojo delovno dobo, od delovnega mesta v Tovarni TEA in od številnih sodelavcev.

Na dan poslovitve sem bil izredno presenečen — bilo je enkratno! Toliko pozornosti nisem pričakoval. Sodelavci so vedeli, da ne bom mogel brez dela in so mi podarili praktična darila, ki jih bom s pridom uporabljal doma. Pri tem pa se bom z veseljem spominjal dobrih delovnih tovarišic in tovarišev, s katerimi smo mnoga leta skupaj ustvarjali pridobitve Iskre.;

Vsem sodelavcem montaž TEA in ostalim se iskreno zahvaljujem za darila in dobre želje v »novem življenju«. Posebej se zahvaljujem direktorjema Tovarn ERO in Kibernetika za pozornost in darilo.

Še enkrat — iskrena vam hvala!

Avrelij Tronkar

»Tretje« zasedanje DS Avtoelektrike

Devet pomembnih točk dnevnega reda so obravnavali delegati delavskega sveta DO Iskre — Avtoelektrike Nova Gorica. Po posameznih obrazložitvah in obravnavah so sprejeli vrsto sklepov, zato poglejmo najvažnejše.

Potem, ko je glavni direktor Peter Mivšek seznanil delegate, da so bili vsi sklepi prejšnjega zasedanja v celoti realizirani, je spregovoril o poslovanju Iskre — Avtoelektrike v letošnjem prvem polletju. O teh rezultatih, ki so kljub neugodnim gospodarskim tokovom, tako doma, kot v svetu sorazmerno dobri smo že pisali pa tudi na vseh zborih smo o njih sklepali in jih sprejeli. Sprejel jih je tudi DS DO.

Glavni direktor je spregovoril tudi o obširnem akcijskem programu gospodarjenja v zaostrenih pogojih poslovanja. Delavski svet je ta pomemben akcijski program sprejel, o tem, kaj vse predvideva za izboljšanje poslovanja pa se bomo seznanili na drugem mestu.

Glede na to, da v Avtoelektriki pripravljamo reorganizacijo strokovnih služb na ravni DO in načina vodenja DO ter reorganizacijo proizvodnje dejavnosti in ker je v avgustu potekel mandat pomočnikom glavnega direktorja ter v skladu s sklepi akcijskega programa za izboljšanje dela in poslovanja je DS sklenil imenovati Ludvika Jelinčiča za vršilca dolžnosti namestnika glavnega direktorja za dobo 6 mesecev, Aleša Nemca, dosedanjega direktorja TOZD — Inštitut za avtoelektriko za dobo 6 mesecev za vršilca dolžnosti pomočnika glavnega direktorja za proizvodno-tehnične zadeve, Josipa Pavliča, dosedanjega direktorja finančne službe za vršilca dolžnosti pomočnika glavnega direktorja za ekonomske zadeve, prav tako za dobo 6 mesecev in Roberta Žerjala za v.d. pomočnika glavnega direktorja za splošne in družbeno pravne zadeve, tudi za dobo 6 mesecev.

Delegati so nato obranavali in sklepali o predlogu sklepa v zvezi z izdelavo plana za leto 1983, nato pa so sprejeli več samoupravnih sporazumov in sicer: SS o združevanju deviz za proizvodnjo HVT z »Unis« RO Valjaonica Banja Luka, SS o združevanju dela in sredstev za proizvodnjo, prodajo in nabavo reprodukcijskega materiala s Helios — Kemično tovarno Domžale, SS o združevanju deviz in deviznih pravic za nabavo posameznih sredstev s Color, tovarno barv in lakov Medvode, SS o izdelavi kriterijev in urejanju načina oblikovanja cen odlitkov na bazi aluminija, SS o združevanju deviznih sredstev z Iskro Commerce v obdobju 1981 — 1985, SS o skupnem upravljanju lastnih in mešanih podjetij ter predstavništev v inozemstvu, SS o medsebojnem dolgoročnem sodelovanju in družbeni delitvi dela z DO IMR Rakovica, SS o združevanju deviz med IMR Rakovica in Avtoelektriko, SS o združevanju deviznih sredstev med DO DMB Beograd in Avtoelektriko ter sprejeli aneks k samoupravnemu sporazumu o poslovno tehničnem sodelovanju in združevanju deviz,sklenjen med DO Tomos Koper in Avtoelektriko.

Zasedanje je vodil predsednik Robert Trampuž.

M.R.

Stojanu Vidmarju v slovo

Bil je nepozaben večer, ki smo ga preživeli skupaj po tvoji vrnitvi z okrevanja — saj je tega že dobro leto dni. Skupaj z nami si se veselil življenja, ki je bilo pred tabo.

Srce, ki si ga nam ta večer morda še bolj odprl, nam je dalo še enkrat vedeti, da je med nami ČLOVEK, TOVARIŠ, PRIJATELJ. To srce je prenehalo biti. Umrl je sodelavec — Iskraš!

Sodelavci
ISKRE INVEST SERVIS

DO ISKRA — INVEST SERVIS

Na obisku pri zunanjih delavcih

Povsod najdemo ljudi, ki tiho in skromno, nekje v ozadju skrbijo za nemoten potek dela. Včasih jih niti ne opazimo in se zavemo njihove potrebnosti šele takrat, ko njihovo delo ni opravljeno. To prav gotovo velja za sodelavce Invest servisa, ki skrbijo za okolico v Stegnah.

Seveda vsakdo opazi njihovo delo okrog rož, zelenic pa ob odstranjevanju snega. Pobliže pa jih komaj poznamo. Zato smo jih povprašali, kaj pravzaprav delajo. Traktorist Janez Makše, Izet Mulalić in Meuludin Čeliković so bili naši sogovorniki.

Pogovor smo začeli z zimskim delom, ki se začne 15. novembra. Kadar pade sneg, je dolžna očistiti cesto »komunala«, ostalo pa Investovi sodelavci. Prav je da vemo, kdo za kaj odgovarja, da bodo letele pripombe na pravi naslov. Pri čiščenju snega imajo točno določen vrstni red. Vedno najprej očistijo pešpoti, nato so na vrsti gazi do skladišč, potem pa so na vrsti parkirni prostori in ostali dovozi. Pa tudi ko je že spluženo je treba še marsikaj postoriti, očistiti in zlasti skrbeti, da se kje ne zadržuje voda.

Že tri leta imajo za čiščenje snega traktor in priključeno odrivalno desko — mi bi najbrž kar rekli plug. Zelo radi bi prišli do »rolbe«, da bi bolje, temeljiteje in dokončno marsikaj očistili, zlasti kadar je veliko snega. Pa zaenkrat slabo kaže, da bi jo kmalu dobili.

Spomladi, uradno se po »delovnem redu« začne 15. aprila pa začnejo s čiščenjem zelenic. Temeljito je treba vse pograbiti in očistiti, zlasti kovinske navlake. Pred nedavnim je namreč ob košnji trave sodelavcu odtrgalo prst. Kovinski delec je zašel v rezilo kosilnice, to se je odlomilo in odletelo v prst... Vsem nam v opomin!

Nato uredijo cvetlične grede pa cvetje v podstavkih in urejajo nove, s cvetjem zasajene površine in zelenice. Nato pa se začne košnja, saj mora biti travica ustrezno negovana. Žal pa jim to vedno ne uspeva. Običajno začno pri Zmaju in zaključijo na koncu Elektrooptike. Ker pa so samo trije, se zamudijo toliko, da ko pridejo do konca, je ob Zmaju trava že spet kar prevelika. Če hočemo imeti lepše, bo treba na to delo poslati še koga.

Povedali so tudi, da so v nekaterih tovarnah prej nezadovoljni, kot zadovoljni s cvetjem in podstavki s cvetjem. Na srečo le ponekod in še to je čudno. Delavci Invest servisa se trudijo za »počlovečenje« okolice tovarne. Radi bi, da bi se delavci dobro po čutili in bi jim bilo tudi pri delu lepo. Res nerazumljivo, zakaj nekaterim to ni všeč. Najbrž godrnjanje iz navade.

Seveda pa so sodelavci, ki skrbijo za okolico pod nenehno »kontrolo« vseh zaposlenih. Če ni tu in tam počiščen sneg, če je prepozno očiščeno parkirišče, ali če so kje smeti — je ogenj v strehi. Seveda pa ni vedno hudo. Mnogi jih ob cvetju, urejenih poteh in gazeh tudi pohvalijo.

»Tako vodimo svojo zunanjo politiko«, se je pošalil eden sodelavcev na koncu.

FY

Izet Mulalič se je lotil trave kar s koso.

V Poreču je letovalo več delavcev kot lani

V sredo, 1. septembra so v Poreču zaprli počitniški dom. Odprt je bil točno 70 dni in na dopustih se je zvrstilo skoraj 400 Iskrašev in njihovih domačih. Gostje so bili s postrežbo zadovoljni, vsaj rekli so nam tako. Morda je zanimivo, kaj pravijo o Iskraših ljudje, ki so jim stregli.

Stane Černoša, upravnik. Stane je študent Fakultete za sociologijo: Najprej moram pohvaliti Iskraše, saj je bilo zanje lepo delati. Večina je v sobah in po hiši držala red. Seveda pa smo jim tudi mi skušali ustreči, kolikor je bilo v naši moči. Predvsem pa smo letos uvedli nekaj novosti. Tako se je bilo možno tudi med slabim vremenom zabavati v jedilnici. Na razpolago so bile-družabne igre in televizija.

Uvedli smo tudi samopostrežbo v jedilnici in moram reči, da je bila s strani gostov dobro sprejeta, saj so bili tako letovalci hitreje postreženi in lahko so tudi malce izbrali med jedmi, oz. jemali po svojem okusu in potrebah. Tudi veselih družb ni manjkalo na naši terasi, saj se je večkrat oglasila vesela pesem, zlasti so bili družabni Iskraši iz Šentjerneja.

Angelca Vrečič, kuharica, sicer zaposlena v Šolskem centru v Škofji Loki: Kot vsaki kuharici mi je bilo najbolj všeč, da so bili Iskraši s hrano zadovoljni. Seveda je bilo včasih komu kaj preveč ali premalo, pač nismo vsi enaki. Naši gostje pa so imeli le malo pripomb, zato upam, da sem jim ustregla. Pohvaliti moram tudi to, da so radi pojedli vse od kraja, rekla bi kar po domače, da niso izbirčni.

Pri nabavah ni bilo posebnih težav. Včasih se je bilo treba prilagoditi možnostim. Sicer pa smo kar redno dobivali pri mesarju vse vrste mesa pa tudi v trgovini kar vse od kraja. Na trgu sem med nakupovanjem zelenjave malo po bliže pogledala istrske kmete, ki jih je prav letos trla suša. Vsako bilko je bilo treba posebej skromno negovati in zlasti zalivati, kjer so to mogli seveda. Tako sem spoznala še en obraz naše obale — Istro.

Slavica Černoša, sobarica. Slavica je v »civilu« odlična študentka slavistike in zato štipendistka Titovega sklada: No z Iskraši nekih posebnih težav ni bilo. Morda je bilo delo milo rečeno malce nenavadno pa seveda mora biti opravljeno. Vsak dan počistiti vse hodnike, sanitarije po dvakrat, pranje in likanje, čiščenje in urejanje sob ob izmenah. Da, kar precej dela. Iskraši so mi rekli, da so zadovoljni z mojim delom.

Moram pa reči, da so razen zelo redkih izjem, tudi sami zelo skrbeli za red in čistočo. Morda sem malo prenapeta, a mi jezik ne da miru, da bi se ne pojezila na ženske s tankimi kovinskimi petkami, ki so na novo urejenem parketu ponekod naredile pravo razdejanje. Človeku je kar žal lepega in skrbno polakiranega poda. Pa žal, gost ima zmeraj prav!

F. Kotar

POČITNIŠKI UTRINEK

Indonezija je zanimiva dežela

Kje vse smo letovali letos Iskraši. Nekateri blizu, nekateri daleč, rekorder med slednjimi pa je vsekakor Bojan, zaposlen v novogoriški Iskri — Avtoelektriki. Letos poleti je namreč šel s prijateljem tisoče in tisoče kilometrov daleč, v daljno Indonezijo. Bojan nam je pripovedoval, da je bilo potovanje in bivanje v tej republiki, ki ima okrog 113 milijonov prebivalcev izredno zanimivo in razburljivo, sicer pa — prepustimo besedo Bojanu.

Ker me izredno zanimajo načini življenja posameznih narodov sem prepotoval že dobršen del tega vesoljnega sveta. Že od nekdaj sem je tlela v meni želja, da bi šel daleč v svet, ki je bil doslej zame povsem nepoznan. Ta želja se mi je uresničila letos, s prijateljem sva bila v Indoneziji.

Kako sva potovala? Najprej z vlakom do Milana, od tu dalje z letalom do Moskve, kjer sva ostala dva dni zaradi čakanja na letalo. V Moskvi sva si ogledala le glavne znamenitosti, saj je dva dni res premalo za ogled vsega zanimivega v glavnem mestu SZ.

Vkrcala sva se v veliko letalo, ki je pristalo v Indiji, v New Delhiju. Žal, ni bilo časa za daljši postanek, morala sva hitro v letalo, ki naju je poneslo v Singapur, od tu pa v Indonezijo, v mesto Medan. To milijonsko mesto leži na velikem otoku Sumatra, ima okrog milijon prebivalcev in je eno izmed glavnih letalskih križišč, saj letijo od tu letala v vso jugovzhodno Azijo in Avstralijo.

Indonezijska umetnost je izredno bogata.

Mesto je izredno živahno, a tudi nevarno. Tu srečaš ljudi vseh narodnosti, revne in bogate. Revni so pretežno domačini, so pa tudi izredno nevarni, posebej v večernih urah. Nikoli ne veš, kdaj dobiš nož med kosti, saj so prepričani, da smo belci izredno bogati... O vsem tem nama je pripovedoval prijatelj, ki sva ga spoznala v Medanu. Po rodu je iz Indonezije, iz plemena Batak, sicer pa študent agronomije in prav po njegovi zaslugi sem spoznal to pleme, ki živi daleč od civilizacije, dobesedno v džungli.

Po napotkih novega prijatelja sva končno le našla to pleme. Ko smo se nekako le sporazumeli, da prihajava s prijateljskimi nameni in po »priporočilu«, sva bila izredno toplo sprejeta. Vse kar so imeli, so nama ponudili, a kaj, ko vse skupaj ni bilo skoraj nič.

Živijo namreč zelo primitivno, njihova osnovna hrana je riž, sadje in neke vrste gomolji. Redijo tudi majhne črne prašičke, od perutnine pa imajo samo pave, vendar jih gojijo le zato, ker menijo, da so sveta žival. A ne povsod, odvisno od vere in plemena. Izvedela sva tudi, da živi v Indoneziji približno 160 plemen in prav toliko različnih jezikov govorijo.

V času najinega obiska so se v plemenu Batok pripravljali na združitev ženina in neveste. Poročni obred tukaj namreč traja celih 12 dni pred polno luno. Vsak večer so bile razne »prireditve«, ples, petje, razgovori — vse v čast poroke. Seveda so posvetili veliko časa tudi »glihanju« v zvezi z doto. Po običaju mora namreč kupiti žena moža in obratno. Je pa seveda tudi tu več vredna ženska.

Zadnji večer slavja, torej noč pred poroko, mora biti polna luna, sicer zakon ne bo srečen, oz. poroka sploh ni možna. (Polna luna pride na vsakih 35 dni). Spustil se je mrak, za slavje je bilo vse pripravljeno. Odnekod so prinesli (vsaka družina) kosti enega od njihovih prednikov in jih pričeli čistiti, negovati in barvati. Te kosti prinesejo na »svetlo« ob vsakem pomembnem dogodku, ob setvi in žetvi, ob poroki itd, saj so prepričani, da le kosti pomembnih prednikov pomagajo k sreči.

In še nekaj je bilo zanimivo. Ob nevesti je bila najstarejša ženska plemena in ji pilila z nekim kamnom sprednji zob. Ženska mora namreč stopiti v zakon s koničasto opiljenim zobom. Ni treba posebej poudarjati, kako to neizmerno boli, ona pa ni niti trenila....

Opazovala sva njihove plese in petje, naenkrat pa so vsi utihnili. Pogledali smo v nebo, ki je bilo grozeče temno. Bilo je tik pred nevihto. Vse je kazalo, da poroka ne bo srečna. In glej, na »prizorišče« sta stopila čarovnik in njihov poglavar. Na ves glas sta kričala in skakala okrog kolov, na katerih so bili nasajeni neke vrste gomolji, na enem, največjem pa zaklan prašič. Vmes sta posipala po ženinu in nevesti riž.

In kaj se je zgodilo. Če ne bi bil zraven, ne bi verjel. Že čez nekaj minut so se črni oblaki razpršili, prikazalo se je jasno nebo, na njem pa polna luna. Seveda so bili vsi prepričani v »moč« čarovnika in poglavarja, v pomoč, ki je prihajala iz kosti prednikov, za naju pa je bilo seveda vse skupaj le golo naključje.

Naslednji dan so sklenili poroko.

Se veliko zanimivega naju spominja na teh 24 dni, kolikor sva bila od doma, a naj bo za danes dovolj.

Med povratkom proti domu smo postali za dan še v milijonskem Bombayu, že naslednji dan pa sem stal v naši prelepi domovini. Bilo je kratko, lepo in izredno dinamično, vendar pa je še vedno najlepše doma!

Po pripovedovanju
zapisal
Marko Rakušček.

Prvi jugoslovanski radiokompas

TOZD AIN je pred kratkim končala razvoj radiokompasa. Naprava je že uspešno prestala vsa testiranja ter s tem pokazala svojo uporabnost. To je prvi, v Jugoslaviji razviti letalski radiokompas, z manjšo dodelavo pa ga lahko priredijo za uporabo v ladijskem prometu. Vodja projekta ing. Vili Gerkeš, ki smo ga obiskali na njegovem delovnem mestu, nam je o njihovem uspešno dokončanem projektu povedal naslednje:

»Po tem, ko smo predali prototipe našemu kupcu, jih je ta testiral v realnih pogojih in ugotovil, da zadoščajo postavljenim zahtevam. S tem je sicer delo nas razvijalcev opravljeno, vendar pa bomo, oz. že intenzivno sodelujemo pri uvajanju te naprave v proizvodnjo.

Vili Gerkeš.

Radiokompas smo razvili za potrebe posebnega kupca. To je letalska navigacijska naprava, ki je v nekoliko spremenjeni obliki lahko tudi širše uporabljiva.

Naj dodam še nekaj besed o namembnosti in lastnostih našega radiokompasa. V primerjavi z magnetnim kompasom, ki kaže smer magnetnega severa, lahko s pomočjo radiokompasa ugotovimo smer radijskega oddajnika, na katerega frekvenco je sprejemnik radiokompasa nastavljen.

Napravo sestavljajo: aerodinamično oblikovana antena, ki jo vgradijo na zunanjo površino letala, procesor antenskih signalov in sprejemnik, ki je vgrajen v pilotski kabini.

Radiokompasi so v uporabi že nekaj deset let, vendar pa sodobna elektronika nudi stalne možnosti izboljšav in proizvodne poenostavitve, ki smo jih s pridom izkoristili. Kot že rečeno, pa je njegova uporaba lahko širša in upamo, da bo naš radiokompas našel prostor v vseh letalih domače proizvodnje (uvožena letala jih namreč imajo že vgrajena) ter v ladijskem prometu.

Posebej naj še omenim, da smo v razvoju posvetili izreden pomen zanesljivosti delovanja, miniaturnosti in majhni teži. V tem smo uspeli, saj tudi po dolgotrajni preizkušnji v vseh pogojih letenja, ni prišlo nikoli do okvar.«

B.Č.

VZPON NA GROSSGLOCKNER — 3798 m

Grossglockner ali kot ga Slovenci že od davnaj imenujemo Veliki Klek, je sen marsikaterega slovenskega planinca. Čeprav je s svojimi 3798 m najvišji vrh Avstrije, da slutiti, da je Slovenstvo segalo prav do tega kotička. Prvotna imena teh krajev so bila zgolj slovenska; tako je na primer reka Möll bila Mela, ledenik Pasterze pa Pastirica itn.... Da so na Triglav prvi prišli slovenski planinci ve že vsak. Večina pa ne ve, da je tudi Grossglockner prvi osvojil prav Slovenec. To je bil Valentin Stanič — človek, ki je ljubil gore in bil zaveden Slovenec, zato pa ni bil deležen slave za svoj podvig v takratni Avstriji.

Planinci iz DO Iskre iz Kranja smo se letos že drugič odpravili na Grossglockner. Prvič smo ga osvajali že pred sedmimi leti. Za uspešen vzpon na tak vrh je prvi pogoj lepo vreme. No, z njim smo imeli zares srečo, na vse ostalo smo pa bili pripravljeni.

Iz Kranja je avtobus odpeljal že ob četrti uri zjutraj 34 Iskrašev. To je že skoraj preveliko število za tako goro kot je Grossglockner. Med temi jih je bilo deset, ki so bili zadolženi za vodenje navez. Glavna med glavnimi, da ne pozabim, sta pa bila Jože Šparovec in Zvone Korenčan, ki sta skovala plan vzpona.

Zaradi dolge poti, smo začeli s hojo sorazmerno pozno tako, da smo bili od vročine precej izžeti. Še pred 14. uro smo že bili v koči Adlersruhe. Vodstvo odprave se je odločilo, da se po krajšem postanku v koči gre še isti dan na vrh. Kmalu smo se odredili v naveze in nataknili dereze. Šli smo proti vrhu, ki v resnici ni daleč. Po grebenu malega in velikega Grossglocknerja pa ni šlo tako kot smo si želeli. Bilo je namreč zelo malo snega in so nam dereze spodrsavale ob skalah, ki so tod zelo ravne. Šlo je zelo počasi, ker je bilo preveč navez. Ko je ena šla skozi, je nato šla druga za njo in tako do zadnje. O kakšnem »prehitevanju« tu ne more biti govora.

Na vrhu smo bili takorekoč po posameznih navezah, zato pa je odpadel tudi kakršenkoli skupinski posnetek. Tudi pri spustu proti koči so bile težave, mogoče še večje kot pri vzponu. Težje smo gledali, kam bo noga stopila, poleg tega pa se je že začelo mračiti Zadnje naveze so dosegle kočo v temni noči. Z vrha smo se vsi srečno vrnili, čeprav nekoliko utrujeni. Sledilo je samo še neslišno copotanje do skupnih ležišč, kjer so še tako potencialni hrupniki utihnili.

Naslednje jutro smo imeli pred seboj samo še spust, ki je pravi užitek, razen prečkanja parih ledeniških razpok. Ledenik Pasterzo smo prehodili po dolžini, na koncu smo se morali še dvigniti za par sto metrov, kjer nas je čakal avtobus. Tu se je vzpon na Grossglockner tudi končal.

Za to turo smo se zares dobro pripravili. Pogoj za to je bila udeležba na tečaju o varovanju in nevarnostih v gorah, ki smo ga izvedli na Češki koči. Veliki Klek je torej bil premagan brez nevšečnosti. Vsekakor gre velika zasluga Jožu in Zvoncu, ki sta imela na skrbi vso organizacijo in varnost. Ni ga bilo med nami, ki ne bi bil zadovoljen. Lahko rečem, da smo bili celo srečni; to pa je za današnjega človeka že velik dogodek.

Edvard Erzetič

HORJULCI NA TRIGLAVU

V Iskri—Horjul smo tudi letos organizirali ogled našega »očaka«. Prvotno mišljeni dvodnevni izlet smo morali skrajšati na en dan. Smer: Aljažev dom — čez Prag do vrha ter povratek preko Planike v Krmo, kjer nas je čakal avtobus.

Kot običajno je bil po razpisu avtobus hitro zaseden. Družba je bila pisana, polovica udeležencev prvič, polovica repetaši. Ob lepem vremenu in varstvu alpinistov Vikija Grošlja in Vanje Matijevca smo hitro in varno osvojili vrh.

Vrnitev do avtobusa je potekala v veselem vzdušju s prijetnim občutkom uspelega vzpona.

M.Ž.

NAJBOLJŠI ZNOVA LEON MAZI

Šahovsko društvo Iskra pod pokroviteljstvom sindikalne organizacije TOZD Tovarne za montažo elektromotorjev v Spodnji Idriji organiziralo, že 30. hitropotezno prvenstvo Iskre. Udeležilo se ga je tudi 30 šahistov iz različnih temeljnih organizacij, sodelovalo pa je še 16 igralcev iz ostalih društev iiz različnih krajev Slovenije in štirje šahistke.

Med sindikalisti je bil spet nepremagljiv Leon Mazi. Na tem tekmovanju pa se mu je z zmago med šahistkami pridružila še žena Majda. Njena zmaga sicer ni bila tako prepričljiva, ker je imela veliko težav z mladima šahistkama Dijano Krajnik in Ksenijo Skulj. Olga Polak pa se je morala zadovoljiti s četrtim mestom.

Veliko bolj zagrizeni dvoboji pa so bili med ostalimi šahisti Iskre. Drugo mesto je presenetljivo osvojil mladi igralec Bojan Kuzmič, vrstni red ostalih najboljših pa je bil: 3.—5. Janez Kumše, Marjan Butala in Vito Šoukal, 6. Pavle Sešek; 7.—8. Janko Jazbec in Anton Jerina (zmagovalec prednodnega turnirja); 9. Franc Mikuž; 10. Bogdan Brezigar; 11. Zdenko Grahek; 12. Karlo Kmetič; 13. Iztok Štamcar; 14. Lojze Deželak, 15. Dane Černe itd.

Veteran Pavle Sešek je igral, kot v svojih najboljših letih. Jasno je pokazal, da še ni za staro šaro in je lahko marsikateremu mlademu šahistu pokazal, kaj pomeni borbenost in znanje.

Vrstni red v skupini »Gosti« pa je bil naslednji: 1. Bogdan Podlesnik; 2. Damjan Plesec; 3. Igor Horvatec, 4. Renato Škoberne; 5. Ivan Makuc; 6.—7. Silvo Kovač in Edo Rozman.

Za pokal zmagovalcev vodi z dvema zmagama Leon Mazi, pri šahistkah pa Olga Štempihar.

Točke za pokal 100 točk pa je osvojilo že 46 šahistov. Najboljši so: 1. Janez Kumše 94, 2. Leon Mazi 90;3. Anton Jerina 61,5; 4. Brane Deželak 55,5; 5.—6. Marjan Butala in Dane Černe 53,5; 7. Vito Šoukal 48 točk itd.

Naslednji hitropotezni turnir bo 18.12.1982 v Iskri Industriji baterij Zmaj.

Šahovsko društvo Iskra bo do konca leta organiziralo še tekmovanja: v oktobru dvoboj Starejši: Mlajši, v decembru dvoboj s šahisti JLA, vsako zadnjo nedeljo v mesecu bo v Šahovskem domu vikend turnir, organizirali pa bomo tudi vrsto kategorniških turnirjev.

O vseh teh tekmovanjih vas bomo sproti obveščali.

Bogdan Brezigar

MONTE CAVALLO — POT PRIJATELJSTVA

Planinsko društvo Iskra organizira v soboto, 18. septembra lep planinski izlet na Monte Cavallo. Vrh je iz Poti prijateljstva in ni zahteven. (2 uri in pol zmerne hoje).

Dobili se bomo v soboto, 18. septembra ob 6. uri zjutraj pred gostiščem Jelen v Šentvidu in se odpeljali z osebnimi avtomobili čez mejni prehod Rateče. Ne pozabite na veljavna potna dovoljenja!

Prijavite se pri Bredi Jančar, tel.: 50—861, int.: 311.

100 ŽENSK ISKRAŠIC NA...

Planinska sekcija Iskra Kranj bo za naše »Iskrice« organizirala tradicionalni planinski izlet »100 žensk na...« Tokrat smo se odločili za planino Javornik nad Lomom pri Tržiču v soboto, 18. septembra.

Z avtobusom, ki bo imel odhod ob 6.30 izpred kranjskega hotela Creina, se bomo peljali do naselja Grahovče pri Lomu. Po dobro markirani in zložni poti bomo v dveh urah na cilju, to je na 1448 m visoki pašniški planini. Tu se bomo odpočili in naužili svežega zraka, poizkusili pa bomo tudi planšarske dobrote. Sestopili bomo po isti poti do avtobusa.

Cena prevoza bo 50 din. Za red in še kaj bosta poskrbela planinska vodnika Meta Šparovčeva in Edo Erzetič, ki pa zraven vabita tudi možakarje in fante, da ženskam ne bo dolgčas!

Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk v tajništvu DO ERO, tel.: 28-22 do srede, 15. septembra.

ČASOPISNE NOVICE

Na področju delovanja tuzlanske zbornice je več organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo s strojno in predelovalno industrijo. Analiza poslovanja pa je pokazala, da primanjkuje precejšnje število diplomiranih strojnih inženirjev. Ker teh tudi za daljše obdobje ni na voljo, razmišljajo na tuzlanski univerzi, da bi odprli strojno fakulteto. Pogovori o tem potekajo že dve leti, za podkrepilo pa velja podatek, da predstavljajo diplomirani inženirji strojništva v tuzlanski industriji samo 2,2% od skupno zaposlenih medtem ko je v ljubljanski SOZD Iskra delež 6%. Samo v predelu severovzhodne Bosne primanjkuje ta trenutek 312 strojnih inženirjev in le štiri inštitucije v Bosni in Hercegovini pripravljajo kadre te vrste — Privredne novine, Sarajevo.

Zagrebški Danas je objavil članek o servisnih popravilih gospodinjskih aparatov. Posebej je treba povedati, da vsi podatki veljajo za pooblaščene servise! Tako navaja, da je po številu servisnih posegov na prvem mestu Gorenje, nato EI, Rade Končar, Sloboda, RIZ, Rudi Čajavec in na koncu Iskra (iz tega se ne da razbrati, ali je Gorenje na prvem mestu zaradi številnosti izdelkov in Iskra na koncu zaradi maloštevilnih gospodinjskih aparatov v prometu, ali pa je Iskrina proizvodnja najboljša zaradi maloštevilnih servisnih posegov).

Ob koncu so navedeni tudi rezultati ankete, v kateri so meščani ocenjevali posamezne proizvajalce glede servisnih popravil. Kriterij je bil od 1—5, tako kot poteka v šoli. Gorenje je dobilo oceno 3,8, Rade Končar 3,7, EI 3,5, RIZ 3,5, Iskra 3,6, Rudi Čajavec in Sloboda pa 3,9.

Ob obisku delovne skupine CK ZKS v osnovnih organizacijah ZK bežigrajske občine, ki je ocenjevala vključevanje komunistov v ocenjevanje razmer v svojem okolju in razreševanje poglavitnih vprašanj je Ljubljanski Dnevnik v svojem poročilu zapisal glede Iskre tudi tole: »Z oblikovanjem delovne organizacije Iskra—Delta so storili prve korake k združitvi računalništva v Sloveniji. Ostaja pa še vrsta nalog pri oblikovanju njihovega razvoja in dolgoročna vizija v računalništvu. Veljalo bi tudi oceniti, kje smo trenutno v računalništvu, kaj smo na tem področju dosegli v strokovnem, znanstvenem in organizacijskem smislu in kako pospešiti nadaljnji razvoj.«

Gorenjski Glas je natisnil podatke o poslovanju SOZD Iskra v prvem polletju in zapisal že v uvodu, da je Iskra dokaj dobro poslovala in izvozila za petino več kot lani, čeprav načrta ni dosegla. Glede izgub in izvoza pa tole: »Izgube so v letošnjem prvem polletju celo nižje kot so bile lani v enakem času in znašajo 35 milijonov dinarjev. V Iskri pa hkrati poudarjajo, da je iz podatkov o izvoznih rezultatih razvidno, da se nekatere temeljne in delovne organizacije še premalo zavedajo, da ves razvoj in prihodnost sloni na večjem izvozu, ker bodo le na ta način lahko zagotavljale nemoteno proizvodnjo.«

Zbral in uredil Marjan Kralj

ISKRA CEO
61210 Ljubljana—Šentvid
Stegne 7

Razpisuje po sklepu DS z dne 20.5.1982 ustno licitacijo — prodajo rabljenih osnovnih sredstev
1. korito nerjaveče 10.000 din
2. kompresor 18.000 din
3. kompresor 18.000 din
4. kopirni stroj 20.000 din
ter ostale pisarniške in laboratorijske opreme.

Prodaja se bo vršila 21. IX. 1982 ob 13. uri na lokaciji CEO Stegne 7. Ogled možen uro pred pričetkom licitacije.

Interesenti morajo pred začetkom licitacije vplačati 10% kavcijo — varščino od izklicne cene.

Prometni davek plača kupec.

Informacije po tel.: (061) 552 641, int.: 355.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi našega očeta

STANISLAVA ŠAVSA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam traku T 3 v Ševcih za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Slava Ferlic.

Ob boleči izgubi najinega dragega očeta

JANEZA JERIČA

se iskreno zahvaljujeva sodelavcem obdelovalnice in navijalnice TOZD TEA v Telematiki za podarjene vence, denarno pomoč, izrečena sožalja ter spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Albina Atlija in sin Janez Jerič.

Ob smrti moje drage matere

JOŽEFE PODLESNIK

se najiskreneje zahvaljujem sodelavcem v Napravah za energetiko v Avtomatiki za izraze sožalja, za cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti

Janez Podlesnik.

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz tehnične kontrole za cvetje, denarno pomoč, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Majda Košnjek.

Sodelavkam in sodelavcem koordinatnega Stikalnika TOZD TEA se ob smrti mojega očima iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, denarno pomoč ter podarjeno cvetje

Terezija Prevodnik.

Ob boleči izgubi moje hčerkice

KLAVDIJE MLAKAR

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem montaže telefonskih elementov in aparatov v TOZD TEA za izraze sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji pti

Marija Mlakar z družino.

ISKRA TELEMATIKA Kranj
Oddelek za družbene zadeve

2 IN 3—DNEVNI IZLETI

Turistična agencija Kompas je pripravila programe izletov v naslednje kraje:

2—dnevna potovanja:

PADOVA—RAVENNA—RIMINI—SAN MARINO
Cena po osebi je 2.560,00 din

BRATISLAVA Cena po osebi je 2.480,00 din (25. 9.) oziroma 2.400,00 din (odhod 15. 10)

BUDIMPEŠTA Cena izleta po osebi je 2.500,00 din oziroma 2.630,00 din.

3—dnevna potovanja:

OHRID (petek, sobota,nedelja)
Cena po osebi je 5.700,00 din. Cena vključuje prevoz z letalom Lj—Ohrid—Lj, letališke takse, vse avtobusne prevoze, gostinske storitve, oglede mest in muzejev z vstopninami, vodstvo in organizacijo izleta.

PRAGA Cena za osebo je 3.650,00 din.

BUDIMPEŠTA Cena za osebo je 3.450,00 din.

V vse zgoraj omenjene kraje boste potovali z avtobusom (razen Ohrida). V cene izletov je vračunano: avtobusni prevoz, gostinske usluge po programu, vstopnine za oglede mest, vodstvo in organizacija potovanja.

Izredna priložnost po dokaj ugodni ceni: 3-dnevno potovanje z letalom v PRAGO IN KARLOVI VARY. Odhod je 8.10.1982. Cena izleta po osebi znaša 4.900,00 din.

VSE NATANČNEJŠE INFORMACIJE IN PROGRAME POSAMEZNIH IZLETOV LAHKO DOBITE na tel. 22-221, inter.: 29—52, ali v Kompasovi poslovalnici v Kranju tel.: 28—473.

Obvestilo

Delavce TOZD in DS Avtomatika obveščamo, da bodo s 6.9.1982 na Stomatološki kliniki v Ljubljani pričeli ponovno opravljati zdravstvene storitve in sicer za:
— DSSZ: ob torkih (zaradi pomanjkanja denarnih sredstev samo za nujne primere)
— TOZD Stikalni elementi: ob torkih od 7.30—12 in sredah od 14.—16. (dopoldanski in popoldanski termin je vpeljan, da omogočimo storitve delavcem v obeh izmenah)
— TOZD Razvojni inštitut: v ponedeljkih
— TOZD Sistemi: v ponedeljkih in torkih
— TOZD Naprave za energetiko: ob torkih in četrtkih
— TOZD Sestavni deli: ob torkih in četrtkih

Zaradi pomanjkanja sredstev na kliniki do konca letošnjega leta ne bodo sprejemali pacientov za protetiko.

Močno izkoriščene...

(Nadaljevanje s 6. strani)

Ob dobrem delu velike večine zaposlenih najdemo tudi nekaj za delo manj sposobnih in nekaj neproduktivnih delavcev. Zamenjava teh pa tudi invalidov, ki v naši prašni in težki proizvodnji težko delajo bi in bo prispevala k boljšim rezultatom poslovanja.

Smo še vedno v sanaciji, čeprav smo kratkoročni sanacijski program že pozitivno izvršili, za dolgoročni program pa potrebujemo ne le načelno podporo, ampak akcijsko pomoč in sredstva.Obojega pa ne dobimo, ne s strani DO IEZE ne SOZD Iskra.

Gledano na poslovanje s tega zornega kota nismo zadovoljni z našo nadgradnjo, katero pa moramo plačati v obsegu več kot 12% od dohodka temeljne organizacije. Funkcije pa tudi nekatere službe, z izjemo finančnih in računovodskih, se ne izvajajo dovolj v interesu temeljne organizacije, še zlasti ne, ker smo majhni in slabo akumulativni — tudi zaradi takega odnosa. Prihaja tudi do absurdov, da tisti, ki še nikoli niso delali ali so že pozabili, učijo kako je treba delati.

Ocena za poslovanje tretjega trimesečja je še vedno negotova zaradi istrošenoti opreme, sicer so vse zmogljivosti razprodane, le da jih imamo premalo. Posebno težavo vidimo v povečevanju izvoza same keramike, kjer naša izvozna organizaciija ne vlaga dovolj naporov, da bi izvažala tudi keramiko.

V tovarni smo kljub težavam optimisti, rezultat pa dokazuje, da znamo in lahko delamo tudi takrat, ko so največje težave. Kot rečemo sami s sabo nismo zadovoljni, saj je pred nami še veliko starih in novih obveznosti.

O.Z.